

“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього рівня - бакалавра

на тему:

“Облік та аналіз доходів та фінансових результатів діяльності страхових компаній”

Виконала: студентка 2 курсу, групи ОО(ст)-21
спеціальність 071“Облік і
оподаткування”

Кепещук Ольга Василівна

(прізвище та ініціали студента)

Керівник Лещук Г.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Дмитришин Л.І.

(прізвище та ініціали)

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Богачук І.Ф.

(прізвище, ініціали)

"30" листопада 2023 р.

**ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ
РОБОТУ СТУДЕНТА**

Кешицук Анна Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Облік та аналіз доходів витрат та
фінансових результатів діяльності страхових
компаній

керівник

роботи Кешицук Тамара Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

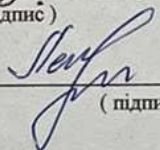
2. Перелік питань, які потрібно розробити: 1.1. Сутність і особливості страхової
діяльності та її вплив на системи обліку, 1.2. Поняття та склад фінансової
звітності страхової компанії, 1.3. Нормативно-правове регулювання обліку та
аналізу доходів та фінансових результатів, 2.1. Особливості порядку
формування показників фінансових результатів, 2.2. Синтетичний та
аналітичний облік доходів та фінансових результатів страхової компанії,
2.3. Оптимізація системи звітності страховиків та розробка методик їх
формування, 3.1 Удосконалення методики обліку доходів та фінансових
результатів страхової компанії ПАТ "НАСК "ОРАНТА", 3.2 Автоматизація
звітності та оцінка прибутковості ПАТ "НАСК "ОРАНТА", 3.3. Напрямки
вдосконалення управління доходів та фінансових результатів страхової
компанії ПАТ "НАСК "ОРАНТА"

3. Дата видачі завдання 04.12.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
РОЗДІЛ I.	Теоретичні основи обліку та аналізу доходів та фінансових результатів діяльності страхових компаній	17.02.2024р.	
РОЗДІЛ II.	Методичні аспекти бухгалтерського обліку та аналізу фінансових результатів діяльності страхових компаній	18.03.2024р.	
РОЗДІЛ III.	Підвищення ефективності обліку та аналізу доходів та фінансових результатів діяльності страхових компаній	19.04.2024р.	

Студент
(підпис)Кенешук О.В.
(прізвище та ініціали)Керівник роботи
(підпис)Кенешук Т.В.
(прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет

ВІДГУК

на бакалаврську роботу

студентки 2 курсу групи ОО-ст(з)21

Кепещук Ольги Василівни

**на тему: “ Облік та аналіз доходів та фінансових результатів діяльності
страхових компаній ”**

Актуальність теми. На сьогоднішній час страховий ринок являється рентабельним ринком надання фінансових послуг. Вникають проблеми, низький рівень доходів населення, політична і економічна нестабільність у країні призведе до скорочення розміру страхових премій у страхових компаніях. В умовах малої прозорості у сучасному українському ринку страхових послуг, а також мала доступність до усіх загальних рейтингових оцінок страхувальника, велика відповідальність лягає при підборі певної страхової компанії в повній мірі лягає на страхувальника. Велика значимість поставленої нами проблеми заключається в тому, що у сучасних умовах створення економіки особливо значимим є проблема у дотриманні платоспроможності, ліквідності і фінансової стійкості усіх страхових компаній. Із даних причин можемо слідувати до адекватного у сучасних реаліях застосування системи певних показників, котрі можуть дати характеристику різноманітним сторонам фінансової діяльності всіх страхових компаній.

Мета і задачі дослідження. Метою даного дослідження є підсумування практичних та теоретичних положень із методики створення звіту про фінансові результати а також оцінки показників для ефективної діяльності страхових компаній, а також створенні пропозиції, щодо їхнього удосконалення.

Предмет і об'єкт дослідження. Предметом нашого дослідження виступають теоретичні, методичні і практичні підходи для обліку та аналізу доходів та складання звіту про фінансові результати, а також оцінки усіх показників ефективної діяльності страхової компанії.

Об'єктом дослідження є облік та аналіз доходів і фінансова звітність страхової компанії ПАТ НАСК "ОРАНТА".

Недоліки. Незважаючи на наукову і практичну цінність роботи, доцільним було б більш ґрунтовніше висвітлити процеси бухгалтерського обліку що відбуваються на підприємстві. Однак дане зауваження має рекомендаційний характер та не знижує рівень виконання роботи.

Загальний висновок. Бакалавська робота Кепещук Ольги Василівни на тему: "Облік та аналіз доходів та фінансових результатів діяльності страхових компаній" є завершеним, поглибленим, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом і оформленням відповідає вимогам щодо таких робіт, допускається до захисту з високою позитивною оцінкою, а її автор заслуговує присудження кваліфікації "бакалавр" за спеціальністю "Облік і оподаткування". Оцінка: заслуговує оцінки "відмінно".

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку і оподаткування
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Г.В. Лещук

"27" травня 2024 р.

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

РЕЦЕНЗІЯ

на бакалаврську роботу
студентки 2 курсу групи ОО-ст(з)21
Кепещук Ольги Василівни

**на тему: “ Облік та аналіз доходів та фінансових результатів діяльності
страхових компаній ”**

Актуальність теми. У ринкових умовах посилюються вимоги до якості облікової інформації. Це потребує підвищеної уваги до підготовки та формування фінансової звітності. Страховики України застосовують Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), що обумовлює особливості подання показників. Ураховуючи викладене, існує необхідність у дослідженні методичних та організаційних засад подання узагальненої облікової інформації, що й зумовлює актуальність теми обраного дослідження.

Самостійні розробки і пропозиції автора. На базі страхової компанії ПАТ НАСК “ОРАНТА” досліджено аспекти аналізу і аудиту доходів та фінансових результатів діяльності підприємства; значення практичного досвіду у цій сфері; визначення перспектив розвитку процесів управління компанією.

Практичне значення отриманих результатів. Реалізація розроблених пропозицій, в роботі дозволить оптимізувати та забезпечити правильне використання документації та чітку організацію документообігу в системі бухгалтерського обліку підприємства. Такі результати відбудуться, шляхом правильного впорядкування всього обліку, аналізу і аудиту доходів та фінансових результатів діяльності страхових компаній. Практична значимість результатів дослідження полягає в можливості використання рекомендацій, висвітлених у кваліфікаційній роботі, комерційними підприємствами стосовно формування, організації та контролю поточних зобов'язань.

Загальний висновок і оцінка бакалаврської роботи. Бакалаврська робота *Кеpeciук Ольги Василівни* на тему: “ Облік та аналіз доходів та фінансових результатів діяльності страхових компаній ”виконана відповідно до вимог кафедри обліку і оподаткування “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, тому може бути допущена до захисту із оцінкою “відмінно”, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 “Облік і оподаткування”.

Рецензент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економічної кібернетики
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Дмитришин Л.І.

“27” травня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3 – 6
РОЗДІЛ I. Теоретичні основи обліку та аналізу доходів та фінансових результатів діяльності страхових компаній	
1.1. Сутність і особливості страхової діяльності та її вплив на системи обліку.....	7 – 14
1.2. Поняття та склад фінансової звітності страхової компанії.....	14 – 22
1.3. Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу доходів та фінансових результатів.....	23 – 29
РОЗДІЛ II. Методичні аспекти бухгалтерського обліку та аналізу фінансових результатів діяльності страхових компаній	
2.1. Особливості порядку формування показників фінансових результатів.....	30 – 36
2.2. Синтетичний та аналітичний облік доходів та фінансових результатів страхової компанії.....	36 – 43
2.3. Оптимізація системи звітності страховиків та розробка методик їх формування.....	43 – 50
РОЗДІЛ III. Підвищення ефективності обліку та аналізу доходів та фінансових результатів діяльності страхових компаній	
3.1. Удосконалення методики обліку доходів та фінансових результатів страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”.....	51 – 56
3.2. Автоматизація звітності та оцінка прибутковості ПАТ “НАСК “ОРАНТА”.....	56 – 62
3.3. Напрямки вдосконалення управління доходів та фінансових результатів страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”.....	62 – 70
ВИСНОВКИ.....	71 – 73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74 – 80

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогоднішній час страховий ринок являється рентабельним ринком надання фінансових послуг. Вникають проблеми, низький рівень доходів населення, політична і економічна нестабільність у країні призведе до скорочення розміру страхових премій у страхових компаніях. В умовах малої прозорості у сучасному українському ринку страхових послуг, а також мала доступність до усіх загальних рейтингових оцінок страхувальника, велика відповідальність лягає при підборі певної страхової компанії в повній мірі лягає на страхувальника. Велика значимість поставленої нами проблеми заключається в тому, що у сучасних умовах створення економіки особливо значимим є проблема у дотриманні платоспроможності, ліквідності і фінансової стійкості усіх страхових компаній. Із даних причин можемо слідувати до адекватного у сучасних реаліях застосування системи певних показників, котрі можуть дати характеристику різноманітним сторонам фінансової діяльності всіх страхових компаній.

У фінансові відносини страхова компанія вступає із юридичними та фізичними особами, яких насамперед, зацікавлює їх фінансова стійкість. Даний показник має значно великий інтерес для потенційних користувачів страхових послуг, тому що він є індикатором того, чи може страхова компанія у майбутньому виконати усі свої зобов'язання, а дана оцінка їх рівня являється одним із важливим завдань для визначення якості діяльності страхової компанії. Фінансова стійкість усіх страхових компаній має величезний вплив на фінансові відносини із іншими суб'єктами різних підприємств, і утворення її ролі у конкурентоспроможності страхової компанії є значним кроком в вирішенні проблем на усіх рівнях. Із огляду на це, можемо вважати що тема дипломної роботи є актуальною.

Серед зарубіжних і вітчизняних практиків та науковців, котрі досліджують проблеми розвитку страхових компаній, а також питання

фінансової стійкості фінансового бізнесу, слід визначити даних учених: М. Берлін, В. Братюк, Ю. Дьячкову, С. Осадця, Н. Внукову, О. Гаманкову, В. Базилевича, В. Бутирину, Т. Кононову, В. Кабанова, О. Павловську, М. Денисенка, Р. Пукала, А. Єрмошенко, В. Філімонову, В. Фурмана, Т. Челишеву, Н. Добощ, А. Бойко, Л. Шірінян, О. Ковтуна, Н. Ткаченко. Даними науковцями було розроблено велику кількість пропозицій для збільшення фінансової стійкості страхових компаній. Але, на даний час, необхідно науково обґрунтувати питання щодо удосконалення оцінки даного показника і напрямків його забезпечення.

Мета і задачі дослідження. Метою даного дослідження є підсумування практичних та теоретичних положень із методики створення звіту про фінансові результати а також оцінки показників для ефективної діяльності страхових компаній, а також створенні пропозиції, щодо їхнього удосконалення.

За для досягнення мети дипломної роботи, необхідно поставити ряд завдань:

- розкриття сутності та особливості страхової діяльності та їхній вплив на системи обліку;
- дослідження поняття та складу фінансової звітності страхової компанії;
- розглянути нормативно-правове регулювання обліку та аналізу доходів та фінансових результатів;
- розкрити особливості порядку формування показників фінансових результатів;
- дослідити синтетичний та аналітичний облік доходів та фінансових результатів страхової компанії;
- охарактеризувати оптимізацію системи звітності страховиків та розробка методики їх формування;

- навести методики удосконалення обліку доходів та фінансових результатів страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”;
- дослідити автоматизацію звітності та оцінки прибутковості ПАТ “НАСК “ОРАНТА”;
- представити напрямки вдосконалення управління доходів та фінансових результатів страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”.

Предмет і об’єкт дослідження. Предметом нашого дослідження виступають теоретичні, методичні і практичні підходи для обліку та аналізу доходів та складання звіту про фінансові результати, а також оцінки усіх показників ефективної діяльності страхової компаній.

Об’єктом дослідження є облік та аналіз доходів і фінансова звітність страхової компанії ПАТ НАСК “ОРАНТА”.

Методи дослідження. За для вирішення поставлених нами у дипломній роботі завдань були використані спеціальні та загальнонаукові методи розпізнання: теоретичного узагальнення, групування, порівняння і класифікації – для визначення теоретичних основ обліку та аналізу доходів та фінансових результатів страхових компаній на сучасному етапі господарювання; зіставлення, дедукції, індукції, аналізу, спостереження, системного підходу – для розкриття проблемних аспектів організації обліку і контролю; формалізація та моделювання – для розкривання бухгалтерського обліку доходів та фінансових результатів страхових компаній. Також використаний табличний та графічний прийом для зображення ілюстрацій одержаних нами результатів дипломної роботи.

Практичне значення проведених нами результатів дипломної роботи призводить до того, на базі теоретичного вивчення та дослідження діяльності страхових компаній нами розроблені рекомендації за для покращення наявної методики бухгалтерського обліку та аналізу доходів та фінансових результатів, у результаті чого формується надання достовірної і якісної інформації для управління страховою компанією.

Обсяг і структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Робота викладена на 71 сторінках, містить 10 рисунків, 14 таблиць, 5 додатки. Список використаної літератури складає 53 найменувань.

РОЗДІЛ I. ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

1.1. Сутність і особливості страхової діяльності та її вплив на системи обліку

Для початку розкриємо сутність страхової діяльності – це певна сукупність економічних відносин за для створення цільових фондів грошових коштів, які призначенні для захисту усіх майнових інтересів населення від певних раптових небезпек, які будуть супроводжуватися збитками [1]. Для утворення цільових грошових фондів за для страхування а також управління ними, та їх розподіл – це певна частка системи фінансових відносин, котра тісно пов’язана із іншими формами управління фінансовими ресурсами суспільства і акумуляції, такі як державний бюджет, децентралізовані грошові фонди суб’єктів підприємницької діяльності, а також позабюджетні фонди соціального страхування [2].

Відповідно до Закону України “Про страхування”, страхування- це певний вид цивільно-правових відносин за для захисту усіх майнових інтересів юридичних та фізичних осіб у разі створення певних страхових випадків, які визначені чинним законодавством чи договором страхування, за рахунок певних грошових фондів, які створюються шляхом оплати юридичними та фізичними особами страхових платежів (страхових премій і страхових внесків) а також доходів від розміщення коштів даних фондів [3].

Таким чином, можна виділити сутність страхової діяльності котра полягає у тому, що за допомогою одного суб’єкта, за певну відповідну плату, перекладається на іншого суб’єкта фінансову частку ризиків. Але при цьому кошти, котрі акумульовані в форматі оплати за страхові послуги, які підлягатимуть інвестиційному розташуванню із метою захисту інтересів усіх споживачів.

Виходячи із наведеного нами, можна вважати змістом страхування

являється певна система замкнених перерозподільних відносин між їх учасниками, об'єктом виступає створення цільового страхового фонду за рахунок відшкодування та грошових внесків із можливого надзвичайного або іншого збитку застрахованих чи виплата коштів населенню у разі витрачання ними працездатності [4]. Економічна природа страхування залежить в утворенні спеціалізованими організаціями – страхового фонду, створеного із певних внесків страхувальників, із якого відшкодовуються усі збитки, яких зазнали страхувальники у результаті певних страхових випадків, які можна покрити страхуванням.

Головною особливістю проведення страхових операцій залежить від їхнього виду, але при цьому, в сучасній літературі існує безліч підходів щодо класифікації страхування. Класифікацією страхування можна вважати поділ страхування на певні галузі, сфери діяльності, підгалузі і види, які розташовуються таким чином, що кожна наступна ланка є частиною попередньої класифікації [5]. Класифікація страхування відіграє дуже важливе значення за для усвідомлення внутрішньої структури, створення методичних підходів щодо оцінки страхової справи, та теоретичного дослідження страхування [6].

На підставі проведеного нами аналізу усіх наукових джерел в сфері страхування ми узагальнили найпоширеніші підходи щодо класифікації видів страхування даним чином [7]:

За об'єктами страхування:

- майнове страхування – види страхування, об'єктом котрих виступають майнові інтереси юридичних та фізичних осіб;
- особисте страхування – види страхування, об'єктом яких є життя, здоров'я та працездатність громадян;
- страхування відповідальності – це галузь страхування, об'єктом котрих являється відповідальність перед третіми особами, які в свою чергу зазнають збитків наслідком діяльності чи бездіяльності страхувальника.

За формами проведення страхування поділяються на:

- добровільне страхування – проводяться на підставі договору між страховиком та страхувальником;

- обов'язкове страхування – затверджується державними органами для захисту усіх інтересів а не лише страхувальників, а й і суспільства у цілому.

За спеціалізацією страховика чи сферами діяльності: страхування життя – це певне матеріальне забезпечення громадянина після виповнення пенсійного віку, а також утрати дієздатності через нещасний випадок; ризикове страхування, можна виділити за родом небезпеки страхових ризиків: за діяльністю страховика (автотранспортне, морське, авіаційне); за видами ризиків (фінансові, екологічні та кредитні).

За статусом страхувальника: страхування фізичних осіб – здійснюються на випадок створення безпеки для власників майна. Об'єктом страхування є майно фізичних осіб, котрі належать на правах власності; страхування юридичних осіб – це страхування будівель, споруд, виробничо-технологічного та інженерного обладнання, господарські будівлі; окремі приміщення; інвентар, технологічне обладнання, меблі; незавершене будівництво; товарно-матеріальні цінності.

За статусом страховика: державне страхування – усі послуги надаються державними страховими організаціями; комерційне страхування – усі послуги надаються страховими компаніями, утворенні у формі акціонерних, командитних товариств а також товариств з додатковою відповідальністю; взаємне страхування – усі послуги надаються товариства взаємного страхування.

Підставою проведеного нами аналізу літературних джерел було виявлено, що дана класифікація має потребу для уточнення у частині поділу страхових договорів за їхньою тривалістю: довгострокові і короткострокові.

Значно важливим виходячи з сучасних реалій а також Міжнародних стандартів фінансової звітності, можна виділити в складі страхування життя

дані підвиди: інвестиційне страхування; без інвестиційне страхування.

Існування специфічної термінології в галузі страхування спричиняє потребу уточнення а також узагальнення ряду термінів, які прямо пов'язують із майновим страхуванням. У табл. 1.1 нами наведено перелік понять, котрі пов'язанні з правовідносинами при страхуванні майна.

Таблиця 1.1

Узагальнення трактування термінології в галузі страхування

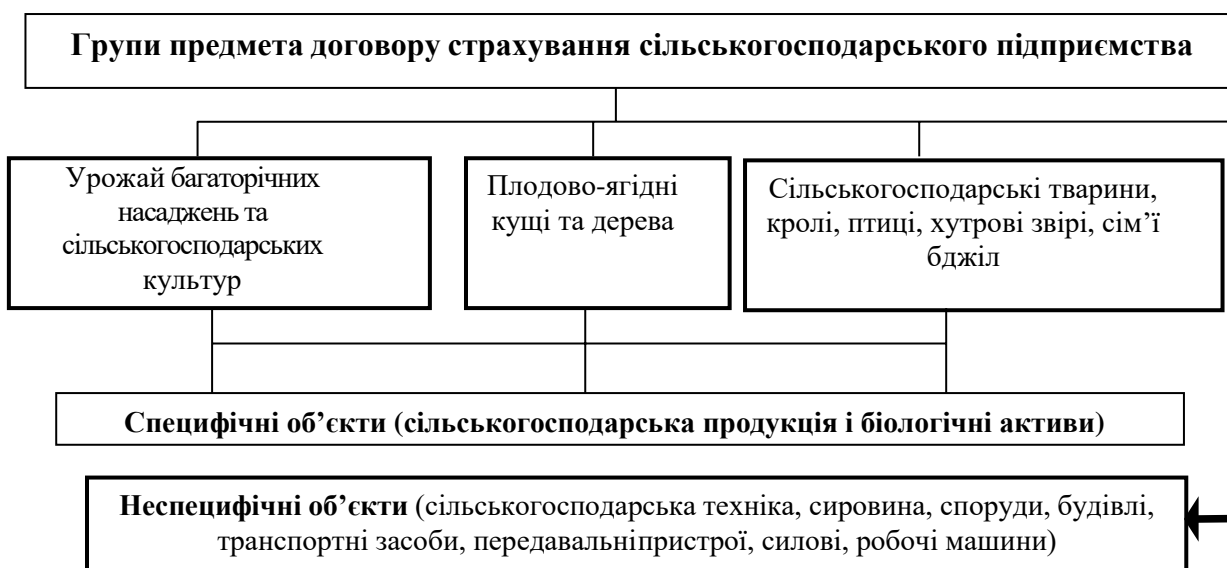
Назва	Трактування
Договір страхування	Договір між страховиком та страхувальником, в залежності до його умов страховик повинен сплатити страхувальникові грошову суму передбаченого договором при настанні страхового випадку натомість оплаченої страхувальником страхової премії
Страховальник	Юридична чи фізична особа, яка уклала із страховиком договір страхування чи являється страхувальником у силу закону.
Страховий ризик	Ця подія, настання котрої не визначене у часі та в просторі, вона не залежить від волевиявлення сторін, утворююча та небезпечна наслідком якого є стимул для страхування.
Страховий поліс	Іменний документ, який підтверджує складання договору страхування та складається страховиком відразу після укладання договору та унесення страхової премії
Страховий випадок	Подія, котра передбачається договором страхування, із виникненням котрої появляється обов'язок страховика провести страхову виплату застрахованій особі
Страховик	Юридична особа, яка має ліцензію на створення страхової діяльності та переймає на себе за договором страхування за певну оплату зобов'язання виплатити страхувальникові, на користь котрого створено договір страхування, а збитки, які виникли у результаті настання певних страхових випадків, вказано у договорі.
Страхова премія	Це плата за страхування, котру страхувальник повинен заплатити страховику у залежності до складеного договору страхування.
Страховий тариф	Оплата страхової премії із одиниці страхової суми із врахуванням характеру страхового ризику та об'єму страхування.
Страхова сума	Конкретна сума, у межах котрої страховику необхідно здійснити виплату при виникненні страхового випадку.
Страхове відшкодування	Компенсація, яка видається страхувальникові при виникненні страхового випадку з страхового фонду за для відшкодування збитку у майновому страхуванні
Перестраховання	Система страхових відносин між страховими компаніями із приводу утворених із страховиками договорів.
Франшиза	Частина збитків, яка не буде компенсуватися страховиком в залежності до договору страхування.

Узагальнивши проведені нами дослідження необхідно зауважити, що усі теоретико-методологічні підходи щодо виявлення сутності категорії

страхування які зв'язані, із тим що у виробничому процесі виникають певні порушення що до його нормального ходу через економічні, природні та інші чинники. Якщо дане порушення у процесі виробництва не компенсувати, то буде існувати загроза зупинки виробництва. В зв'язку із цим головна сутність та мета страхування залежить у захисті безперебійного виробничого циклу, та матеріальних інтересів всіх учасників від дії чинників, які спричиняють ліквідацію.

Нами сказане значною мірою належить до сільськогосподарської галузі, у якій усі господарські процеси пов'язані із природними процесами а також життєдіяльністю тварин та рослин. Розкриваючи особливості використання страхової термінології у галузі страхування усього майна сільськогосподарського підприємств, також необхідно зазначити, те що вони залежать за наявності певних предметів страхування, які характерні тільки для аграрної галузі. Враховуючи вище наведене зазначене, з'являється велика необхідність в опрацюванні певних галузевих підходів щодо вивчення усіх складових предмета договору страхування. Необхідно виокремити дві головні класифікаційні ознаки: специфічні і неспецифічні зображено на рисунку 1.1.

Рис. 1.1. Класифікація груп предмета договору страхування майна в сільськогосподарських підприємствах [8]

Дана класифікація забезпечує формування певних методичних засад та формування практичних рекомендацій для функціонування ефективної системистрахування сільськогосподарського підприємства в Україні.

Дослідження підходів щодо класифікації усіх видів страхування дасть змогу дослідити економічну сутність а також зазначити специфічні об'єкти обліку страхових компаній. Дослідження видів страхової діяльності та класифікаційних ознак надає можливість виокремити істотну характеристику та показники для відповідної галузі.

В сфері фінансової страхової статистики дуже широко виділяється фінансова звітність усіх суб'єктів даної діяльності. Національною комісією із державного регулювання в сфері ринків фінансових послуг виконується прогнозування і моделювання розвитку фінансового ринку держави. Результати даного прогнозування являються головною підставою щодо тактичного коригування усієї грошово-кредитної політики України. Відповідно до цього, потрібно дослідити зміст та перелік показників усієї фінансової звітності, яка є основою даної статистики, а також кількісного значення у масштабах фінансового ринку.

Під час дослідження вибірки аналізу стану страхового ринку нами було використано усі дані фінансової звітності страхових компаній. Але певні суттєві показники так і не знайшли у ній відображення. Отож, можемо вважати що із метою відображення довершеного дослідження необхідно використати додаткові дані, за для оцінки усіх обсягів договорів страхування.

Головними особливостями страхової діяльності спричинені пріоритетного захисту усіх інтересів споживачів а також принципів їхньої реалізації. Так у 2000 році Міжнародна асоціація органів нагляду за страховою діяльністю, яка об'єднала 180 країн, та виокремила "Міжнародні принципи проведення страхових операцій". Розроблення даного документа має наметі покращити контроль за всією галуззю страхування на внутрішніх і зовнішніх ринках, формування стабільно та ефективно функціонування

ринків за для захисту страхувальників, об'єднання усіх зусиль членів із метою розробки стандартів нагляду [9].

Зважаючи на принципи, які представлені у даному документі а також вимог чинного законодавства із приводу захисту прав споживачів, необхідно виокремити ряд особливостей, котрі характерні для страхових компаній:

- перестраховання ризиків: частину ризиків, які прийняті в страхування, страховик перестраховує, та таким чином захищає споживача за договорами страхування від власної неплатоспроможності;

- страховий тариф: розмір страхового внеску які повинні покривати усі витрати страховика, а також забезпечити діяльність і одержання інвестиційного доходу[10];

- страхова сума: обсяг ризиків, переданих у перестраховання, обмежується сумою, узгодженою сторонами, але не вищою за вартість предмета страхування;

- страхові резерви: спеціальні резерви утворюється за рахунок страхових премій - математичні (виконують страхування життя, по іншому називають "е-страхування") чи технічні (здійснюють всі види страхування окрім страхування життя). Дані резерви залежать від інвестиційного розміщення і в свою чергу являються гарантією здійснення страховиком усіх своїх зобов'язань коли настане страховий випадок;

- викупна сума: при умові якщо достроково розірвуться договір "е-страхування" страхувальник одержує грошову компенсацію, яка включає страхову премію, але й частку доходу від розміщення математичних резервів. Дана методика щодо розрахунку даних сум здійснюється актуарієм і проходить експертизу Національною комісією, яка виконує державне регулювання в сфері ринків фінансових послуг їх метою є зростання рівня довіри до страхування а також захисту інтересів споживачів;

- інвестиційне страхування: усі договори "е-страхування" мають в складі депозиту із умовою дискреційної участі чи без неї, та підлягають

розділенню. При умові укладання договору “е-страхування” страхувальник може одержати викупну суму, та частку доходу від розташування гарантований елемент та математичних резервів.

Список зазначених особливостей не являються вичерпними, але саме специфічні процедури і методи захисту усіх інтересів споживачів спричиняють створення специфічних об’єктів бухгалтерського обліку а також їхню оцінку, до даних об’єктів необхідно віднести:

- страхові резерви;
- гарантійний фонд, яка складається з додаткового чи резервного капіталу а також нерозподіленого прибутку;
- доходи страхової компанії, які розділяють на доходи від розташування страхових резервів та основної діяльності;
- бонуси за договорами “е-страхування”;
- зобов’язання страховиків в частці оцінки, перевірка адекватності і визнання у складі гарантованих елементів і викупних сум;
- компонент депозиту за договорами “е-страхування”;
- акційні витрати;
- активи страховика в частці оцінки, за вимог Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та включають суми, котрі у майбутньому будуть виплачені страхувальникам, та будуть мати а також мати достатній рівень ліквідності;
- розрахунки із перестрахованими посередниками і страховими.

Отже, можемо вважати що особливості проведення страхової діяльності і захисті усіх інтересів страхувальників спричиняють великий комплекс специфічних об’єктів бухгалтерського обліку. В Україні страхові послуги надаються фінансовими установами, вони залежать від спеціального комплексу вимог для обсягу капіталу і організаційно-правової форми, та особливостям, які зареєстровані в уповноваженому органу і мають ліцензію на проведення страхової діяльності. Даним фінансовим установам необхідно

мати великий рівень ліквідності та платоспроможності, для забезпечення виплату страхових відшкодувань.

1.2. Поняття та склад фінансової звітності страхової компанії

Фінансові ресурсами страхової компанії розкривають як децентралізовані та централізовані, грошові фонди і усі резерви цільового призначення, які утворюються протягом усієї страхової діяльності вони призначенні за для здійснення зобов'язань з страхового захисту, підтримку платоспроможності усіх страховиків а також його фінансову стійкість. Поняття страхові фонди та страхові резерви підпорядковуються поняттю фінансові ресурси.

Вище наведені терміни поділяються межею застосування за їх економічною суттю є наслідком перерозподілу і розподілу доходів господарюючого суб'єкта або внутрішнього валового продукту. Підсумовуючи розуміння даних термінів в науковій, у той же час страховій та економічній літературі, трактує те, що вони зображають певне згрупування ресурсів для подальшого застосування.

Тож, фонд, який утворює власне страховик являється страховим фондом, через що недоречно в цей термін включати всі необхідні суспільні і державні витрати. Страхові запаси є складовою страхового фонду, що застосовується відповідно до видів страхування з цілю гарантії подальших страхових сум та страхових відшкодувань. Ми вважаємо, що термін “страховий фонд” є більший, ніж термін “страхові резерви”.

Характерність фінансів страховика, котра полягає у ймовірності неспівпадіння об'єму страхових резервів, котрі вже утворені, і вимоги у виплаті страхової компенсації, застосовується в структурі її фінансових запасів страхової компанії та складі. Тож важливим для утворення

фінансових запасів страховика є обчислення джерел фінансових запасів страховика.

В будові власного капіталу визначну частку займає якраз статутний капітал страховика який і є фінансовою складовою діяльності компанії. На першій стадії роботи страхової компанії є “статутний капітал – це основне запевнення гарантування його платоспроможності”. В той же час, порядок утворення, а також використання розміру статутного капіталу страховика вимагає належного регулювання.

Кількісні запити до утворення статутних капіталів страховиків затверджено в Законі України “Про страхування”, в якому наведені згадані мінімальні розміри статутних капіталів:

I. в сумі еквівалентній 1,5 млн. євро – для страховиків, які займаються страхуванням життя;

II. в сумі еквівалентній 1млн. євро – для страховиків, які займаються типами страхування іншими, аніж страхування життя (ризикованими або загальними).

Кількісні вимоги стосовно утворення статутного капіталу страхової компанії якісними вимогами і доповнюють до нього. А особистий статутний капітал страховика утворюється у грошовій формі.

Виключно до 25 % статутного капіталу страховики можна утворювати за рахунок власних державних (цінних паперів). Не дозволяється застосовувати для утворення статутного капіталу векселі, страхових резервів, грошові кошти та грошові кошти, що були одержані в кредит, під заставу чи в позику, а також вкладати до статутного капіталу нематеріальні активи.

Звертаючи увагу гарантійний фонд страховика, то до нього відноситься, резервний і додатковий капітали, а втім і тим не менше сума нерозподілений прибуток. В результаті статутної роботи формується додатковий капітал страхової компанії. Додатковий капітал утворюється саме інших додаткових капіталів, а також з додатково вкладеного капіталу.

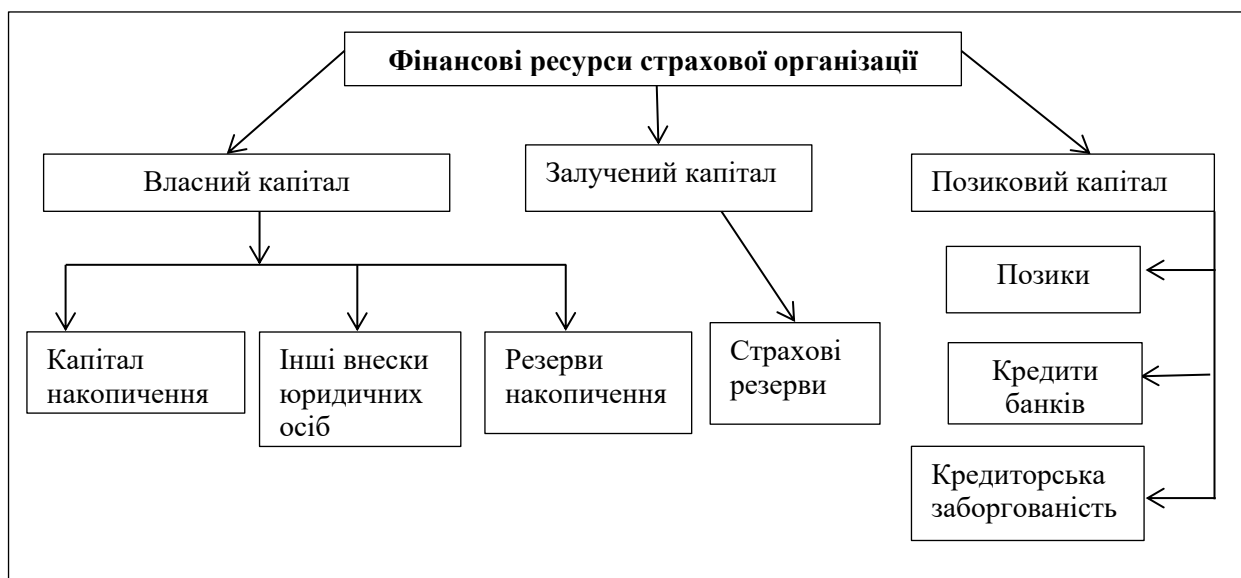
Переважно додатковий капітал нараховує незначну одиницю власного капіталу страхової компанії.

Метод утворення резервного капіталу не має значної специфіки та має важливими відповідати головним положеннями організації роботи всяких суб'єктів господарювання.

Вільні резерви компанії утворюються саме за рахунок нерозподіленого прибутку страховики.

Відповідно до діючого законодавства, вільні запаси є частиною особистих коштів страховика, що резервуються з цілю додаткового гарантування його платоспроможності. Рішення стосовно утворення вільних резервів, а також лад їх утворення страхова компанія вирішує самостійно. При цьому потрібно звернути увагу, що присутність вільних резервів передає змогу страховій компанії втримувати ризики сильної страхової вартості.

Економічна суть фінансових ресурсів та їх роль обчислюють властивості інвестування. До джерел фінансових запасів страхової організації відносять власний, позиковий та залучений капітали, що визначаються інвестиційний потенціал страховика зображено на рисунку 1.2.

Рис. 1.2. Будова фінансових запасів страхових організацій за ресурсами фінансування [9, с. 84].

На першому періоді утворення інвестиційних запасів основним аспектом є власний капітал, що продовж діяльності страхової організації збагачується із різних джерел. Обсяг власних фінансових запасів має важливе значення на першому періоді діяльності страхової компанії, бо саме в даний час ще не повністю формований страховий фонд компанії, що може закрити значні страхові збитки страхової. За даних умов особливо збільшується характеру статутного капіталу компанії, що з'являється інструментом керування бізнес-ризиком страховика. Власні фінансові джерела страховика є ознакою фінансової стійкості страхової компанії, а їх розмір повинна бути малою для своєчасного і повного застосування страхових зобов'язань. В даний час рівень достатності визначається внутрішніми та зовнішніми умовами до платоспроможності страховика. Власний капітал є головною опрацювання розвитку страхової організації. До зовнішнього пункту інвестиційних джерел страхової організації належать залучений та позиковий капітал [10, с. 2263].

Залучений капітал – це головне джерело інвестицій, і тому він має значну дію на макроекономіку. Залучений капітал (страхові резерви) є обсягом зобов'язань страховика за співстрахування і перестрахування, договорами страхування, що має деякий рівень невизначеності у часі, а втім і тим не менше обсягу застосування страхових зобов'язань. Водночас невизначеність початку необхідності застосування страхових зобов'язань і зменшує продуктивність його інвестиційної діяльності. Залучений капітал становить кошти, які одержані у вигляді акумулюються страховиком й страхової премії на проміжок часу дії договору страхування [11, с. 2265].

Позиковий капітал містить в собі банківський кредит та кредиторську заборгованість. Страхові компанії дуже рідко вдаються до банківського кредитування, і воно застосовується в основному на меті, непов'язані з інвестуванням. Страхова організація устанавлює за рахунок даних коштів страхові резерви.

Страхові резерви тимчасово можуть застосовані страховиком в кондиції інвестиційного джерела. Потрібно зазначити, що страхові резерви є головним інвестиційним критерієм страхової організації (рис. 1.2).

Страхові компанії займає головне місце у закріпленні інвестиційного процесу. По-перше, страховики окремо можуть здійснювати функції інвесторів тому, що вони мобілізують важливі фінансові запаси фізичних, юридичних осіб та спрямовують їх у різні категорії інвестицій. По-друге, за допомогою страхування дозволено стимулювати інвестиційну динамічність іноземних, вітчизняних власників капіталу завдяки здійснення страхових операцій за різновидами страхування, що забезпечують інвесторам повернення інвестиційних коштів, а у окремих випадках і відшкодування не одержаного доходу в разі переходу непередбачуваних випадків, що спричинили до втрати фінансових вкладень [33, с. 34].

Рис.1.3. Класифікація страхових резервів [34, с. 787].

Страхова організація є у розпорядженні деякі фінансові ресурси, вкладання яких є основою інвестиційного доходу. За підсумок інвестиційного прибутку страховик є можливість здійснювати зобов'язання

перед страхувальниками, нормалізувати особистий фінансовий стан, зменшити інфляційний тиск та відшкодувати збитковість деяких видів страхування. Особливість договору купівлі-продажу страхової послуги віддає можливість страховику протягом деякого періоду розпоряджатися капіталами, що одержані від страхувальників, та інвестувати їх у певні сфери економіки.

Відповідно до Закону України “Про страхування” ст. 31 [35] кошти страхових резервів мають міститися з врахуванням безпечності, диверсифікованості, прибутковості і ліквідності та мають бути наведені активами даних категорій:

- банківські метали;
- грошові кошти на поточних рахунках;
- інвестиції в економіку України;
- валютні вкладення відповідно до валютою страхування;
- нерухоме майно;
- акції, облігації, іпотечні папери цінні сертифікати, які імітуються державою;
- готівка в розмірах лімітів залишків каси, що установлені НБУ;
- кредити страхувальникам – фізичним особам, які вклали договори страхування життя, в межах установленної викупної суми при передачі кредиту під варту викупної суми. В даному разі кредит не може видаватися раніше, ніж через рік після передусім дії договору страхування, та на термін, що збільшує період, який залишився до закінчення терміну договору страхування;
- банківські вклади (депозити).

Гроші запасів із страхування життя застосовуються для довготривалого кредитування будівництва (житлового), у тому числі особистих забудовників, що затверджено Кабінетом Міністрів України. Страховикам не дозволяється інших категорій кредитної діяльності [36, с. 104].

Під час аналізу можливості застосовувати кошти страхових організацій в особливості інвестиційних ресурсів, потрібно проаналізувати будову ресурсів з точки зору процесів інвестування, оптимальних термінів, протягом яких вони можуть користуватися. Кошти, що містять у розпорядженні страхових спілках, є комплекс ресурсів, які рекомендовані для здійснення зобов'язань нормального функціонування компанії та перед страхувальниками. До даних ресурсів належать поточні фонди та надходження, що містяться у розпорядженні страховиків [36, с. 71].

Інвестиційні перспективи фінансових ресурсів страхової компанії формуються: обчислення терміну інвестування; можливим терміном застосування ресурсів; ліквідність; отримання інвестиційного доходу з врахуванням положення “ризик- дохідність”.

У будові власного капіталу всі складові містять довгостроковий статус і можуть бути вкладені у довгострокові фінансові інструменти. У наведеному випадку інвестиційна політика повинна бути спрямована на придбання боргових та нерухомості, також пайових цінних паперів. Запаси зі страхування життя вкладають у довгострокові фінансові інструменти, бо чим довшим є період договору, того більш довгостроковими можуть становити інвестиції. За рахунок короткострокових договорів страхування утворюються технічні резерви. Стабілізаційні резерви утворюються з цілю гарантування фінансової надійності страховиків, і вони здійснюють довгостроковий характер [37].

Метою інвестування фінансових запасів можуть бути: одержання прибутку; гарантування достатнього рівня платоспроможності, потрібне для застосування страхових зобов'язань; збільшення цінності страхової компанії; збільшення конкурентоспроможності компанії; збереження капіталів організації від інфляції.

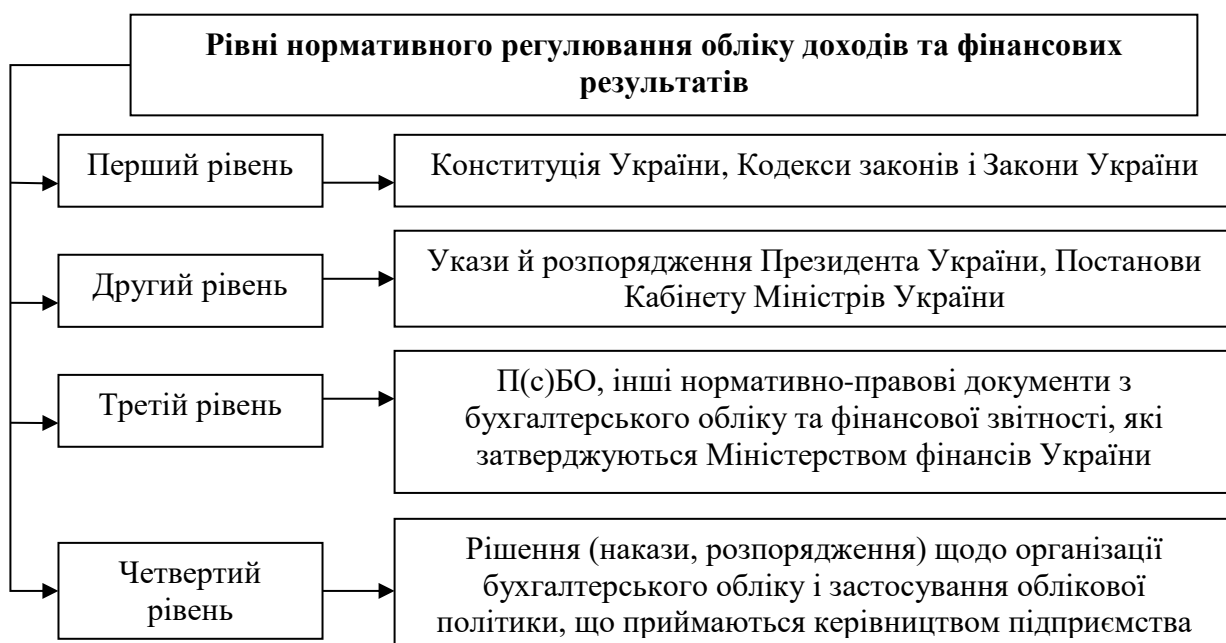
Отож, фінансові ресурси страхової організації являють собою сукупність тимчасово вільних коштів, які знаходяться в обігу страхової

компанії й використовуються для здійснення страхової, інвестиційної, а також фінансової діяльності [13, с. 44].

Фінансові запаси страхової компанії є економічний зміст, їх призначення, неоднорідним та обчислюють особливості інвестування. Запасами фінансових ресурсів є залучений, позиковий та власний капітали. Власні фінансові ресурси є умовою фінансової стабільності страховика. Розмір їх повинен бути належним для своєчасного та повного виконання страхових зобов'язань. Разом з цим рівень достатності встановлюється внутрішніми та зовнішніми забезпечення до платоспроможності страховика. Величина власного капіталу страховика залежить від потреб страхової компанії та вимог держави. Вона повинна бути визначною для забезпечення фінансової безпеки, тому вимагає необхідно контролю і планування.

1.3. Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу доходів та фінансових результатів

Нормативно-правове регулювання обліку та аналізу доходів і фінансових результатів страхової компанії є дуже важливою складовою частиною системи яка управляє фінансами, а також її забезпечувальної підсистеми. Регулювання у частинні управління усіма фінансами реалізуються через утворення нормативної та законодавчої бази для здійснення страхової діяльності компанії. Даний вид регулювання має велике місце на національному та міжнародному, внутрішньорганізаційному рівнях представлено на рисунку 1.4

Рис. 1.4. Рівні нормативного регулювання обліку доходів та фінансових результатів

Головним законом, який налаштовує бухгалтерський облік в Україні є Закон України “Про фінансову звітність і бухгалтерський облік в Україні”.

До них належать такі розділи:

- розділ I “Загальні положення”;
- розділ II “Організація та ведення бухгалтерського обліку”;
- розділ III “Фінансова звітність”;

- розділ IV “Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності”;
- розділ V “Прикінцеві положення”.

Доцільно зазначити, що у Законі України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” ст. 4 “Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності” до фіксування змін було створено 10 принципів, за якими ґрунтується система бухгалтерського обліку страхової компанії: принцип безперервності діяльності; принцип єдиного грошового вимірника; принцип послідовності; принцип історичної (фактичної) собівартості; принцип автономності підприємства; принцип періодичності; принцип повного висвітлення; принцип обачності; принцип нарахування та відповідності доходів і витрат; превалювання сутності над формою.

Бухгалтерський облік та фінансова звітність базуються на наведених принципах:

- автономність, тобто кожен суб’єкт керування аналізується як юридична особа, окрема від її власників, тому індивідуальне майно та зобов’язання власників не потрібні показувати у фінансовій звітності підприємства;

- послідовність – не змінне (з року в рік) використання суб’єктом керування вибраної облікової політики;

- повне висвітлення, зміст якого полягає в тому, що фінансова звітність зобов’язана охоплювати повні дані про потенційні та фактичні наслідки господарських практик, які можуть відгукуватися на певні рішення;

- єдиний грошовий вимірник - узагальнення та вимірювання усіх господарських операцій створюються в єдиній грошовій одиниці;

- безперервність, тобто визначення активів та зобов’язань створюються виходячи з гіпотез, що його праця буде продовжуватися й надалі;

- превалювання сутності над конфігурацією, який зводиться в тому, що операції обліковуються належно до їх призначення, а не лише виходячи з юридичної форми;

- нарахування - витрати і доходи обчислюються в момент їх створення, незалежно від сплати грошових коштів або дати надходження;

- інших положень, визначених МСФЗ, НП(С)БО та П(С)БО у державному секторі відносно до того, які з зазначених стандартів використовуються підприємством [15].

На усьому міжнародному рівні страхові компанії керуються Директивами Європейського Союзу. Для усіх країн Європейського Союзу у страховому законодавстві використовується єдина термінологія і класифікація яка відображена у Детективі Першого покоління. В тому числі передбачається установлення вимог які формуються і також складу усіх страхових резервних фондів, розташування активів, котрі будуть покривати страхові резервні фонди. До Директиви Другого покоління належить визначення принципів фінансового стану усіх страхових компаній і правила нагляду за їх діяльністю.

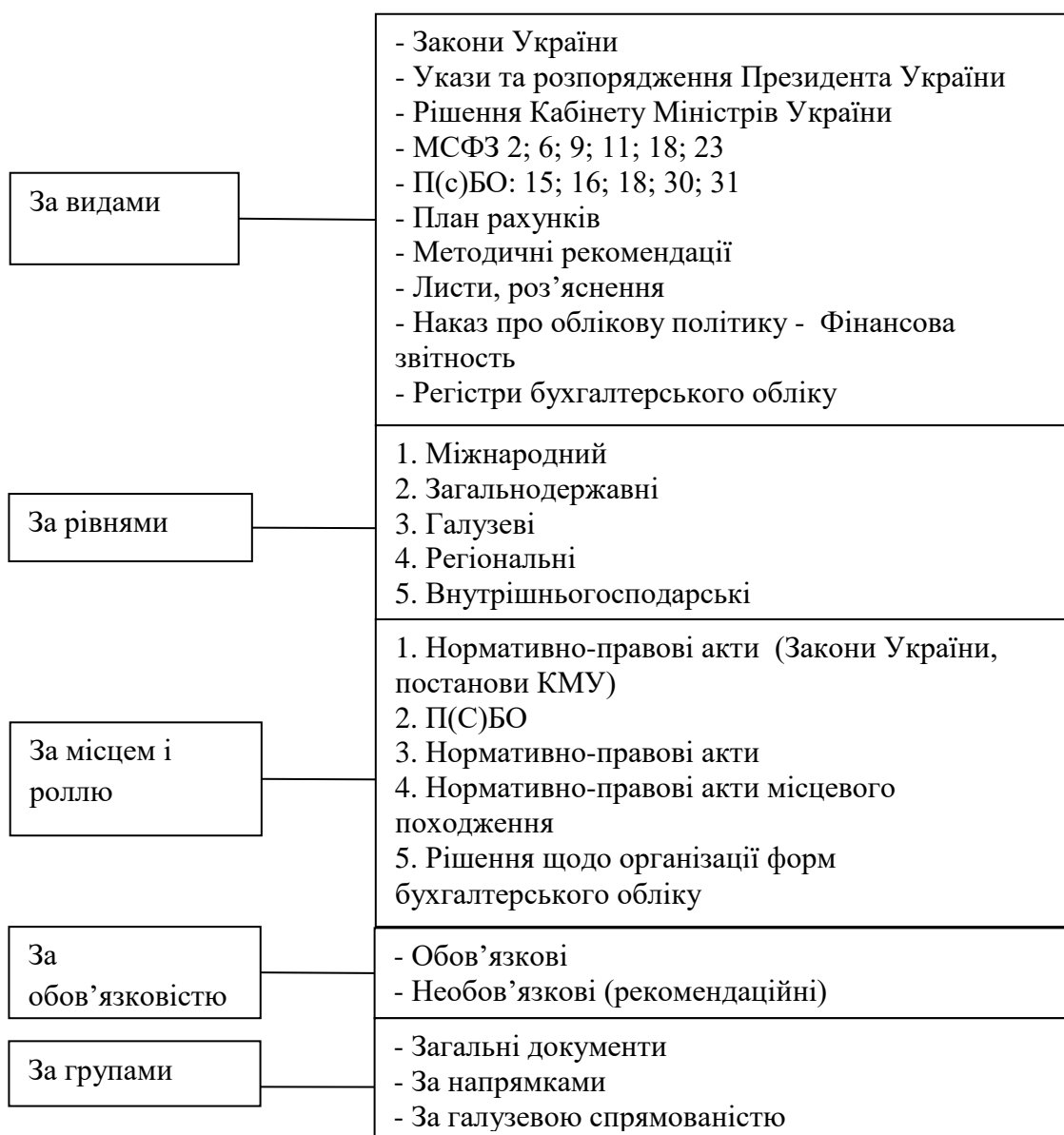
Директиви Другого покоління визначили принципи оцінки фінансового стану страхових компаній та правила нагляду за страховою діяльністю. Цілком сформованими основами регламентації в сфері страхування відображаються у Директиві третього покоління. У їхню основу зложено: спільне визнання усіх систем правового регулювання страхових компаній усіх держав ЄС; проведення нагляду за діяльністю усіх страхових організацій, в тому числі із фінансово-правовим регулюванням підприємства; зміну ж усіх умов інвестування зі страхових резервних коштів а та гарантійних фондів. На міжнародному рівні нормативного регулювання доповнює даний проект “Solvency”, створений Європейським комітетом нагляду пенсійними системами і страховими ринками.

Проект Європейського комітету “Solvency” складається із двох частин: перша “Solvency I” забезпечує контроль усіх норм платоспроможності страхових компаній, але значно вдалим за своїм ідейним змістом є друга частина проекту “Solvency II”, тому що він створений на оцінці усього інвестиційного ризику системи управління, та правил, які стосуються власних засобів страхових компаній. Друга частина встановлює вимоги що до запасу платоспроможності та фінансових ресурсів компанії.

Організація розкриття даних про доходи страхової компанії звітності зображено НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” стандарти даних облікових даних використовуються у консолідованій фінансовій звітності юридичних осіб та всіх видів власності, принципи та мету розвитку фінансової звітності, вимоги щодо розкриття і визнання даних частин. Цей стандарт прогнозує розкриття даних про обов’язків у пасиві Балансу.

Петракова Я.В. та Радської В.В. вважали, що країна установлює лише вимогу створення аудиту, а методику його проведення характеризують професійні організації [16]. Аудит контролюються такими документами як: Закони Верховної Ради України, Господарський та Цивільний кодекси України, укази Президента України, нормативно-правові акти міністерств, відомості Аудиторської Палати України, постанови Кабінету Міністрів України та інші підпорядковані нормативно правові акти [17]. На меті наведених вище нормативно-правових актів можна виділити багаторівневу систему гарантування аудиторської роботи та аудиту та нормативно-правового регулювання . Ми вважаємо що, державне регулювання інституту аудиту зображає спеціально-юридичний пристрій дій нормативно-правових актів галузі аудиторської роботи та аудиту на операції суб’єктів аудиту. Наслідком правової регуляції утворюються юридична основа, установлюються стандарти, правила та норми для проведення та організації аудиту. Господарський кодекс України стверджує потребу щорічно використовувати аудитора, не поєднаний майновими справами з товариством

чи з його членами, для підтвердження та перевірки відповідності щорічної фінансової звітності акціонерних товариств. При даній аудиторській перевірці роботи акціонерного товариства, зокрема такого, що не потребує оприлюднювати для загального відома документи, повинна бути зроблена у будь який період на прохання акціонерів, які разом мають не менш як десятьма процентами акцій [18]. Враховуючи різноманітні підходи, на основі з'єднання наведених тверджень можна використовувати розподіл, який зображений на рис. 1.4.

Рис. 1.5. Класифікація нормативно-правового забезпечення обліку поточних зобов'язань підприємства [19]

Отже, дана частина, яка наведена на рис. 1.4 доводить нам потребу в нормативно-правову забезпечені і обліку, контролю поточних зобов'язань, що потрібно для контролю та організації обліку. Без нього виробництво виплачує великі штрафи, що в подальшому може привести до банкрутства підприємства.

Потрібно оновити або виробити довідково-інформаційну базу підприємств з питань оподаткування поточних зобов'язань контролю та обліку, які виникають протягом певного часу. Також потрібно, щоб аудитори, ревізори, головні бухгалтери записувати робочі записи про неоднозначні моменти у нормативно-правових актах та ділилися з певними фахівцями створеними висновками через бухгалтерські видання.

Нормативно-правове регулювання в сфері управління на певному страховому внутрішньо-організаційному рівні в цілому буде залежати від вивчення на національному і міжнародному рівнях, тому що формування організаційно-розпорядчих документів страхової компанії із розрахуванням правил і вимог, які розроблені в страховій сфері. Нормативно-правове регулювання страхових компаній в сфері управління фінансами проводиться на міжнародному, внутрішньо-організаційному і національному страховому рівнях. Усі рівні мають в структурі дані складові (закони, директиви та постанови) котрі утворюють комплексну систему нормативно-правової організації за для проведення управління усіма фінансами компаній.

Отже, ми можемо зробити певні висновки, ознайомившись з законодавчо-нормативними аспектами обліку витрат роботи, ми вважаємо, що формування обліку поточних зобов'язань пояснюється великою кількістю законів України, Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, рекомендацій, наказів, інструкцій тощо, що дозволяє керуватися даними документами для точної організації бухгалтерського обліку на виробництві. Законодавчо-нормативні акти, які є дійсними на території України, дійсно не регламентують з методологічної і методичної сторони

створення внутрішньо-контролю на підприємствах, що потребує доопрацювання та певних наукових досліджень з певної сфери для забезпечення ефективного порядку контролю, а саме витрат виробництва.

РОЗДІЛ II. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

2.1. Особливості порядку формування показників фінансових результатів

Склад показників, зміст форм до того ж порядок їх утворення в різних видах звітності страховика часто нагадують одне одного. Відповідно, головною метою аналізу даних показників визначено утворення їх оптимального змісту в границях єдиного пакету форм.

Реєстр обов'язкової звітності страхової компанії є достатньо широким. Однак при більш детальному аналізі стає очевидним, що у формах звітності, схвалених для страховиків тими чи іншими довіреними органами, подається, по меті, одні й ті самі дані, але з іншим ступенем деталізації та в інших розрізах. Доречні висновки зумовлені здійсненням дослідженням звітних даних страховика за показниками та форм фінансової звітності, що наведенні далі.

Ще однією властивістю системи альянсу обліку в страхових компаніях є ведення ретельного аналітичного обліку в розрізі всякого страхувальника або виду страхування, а також підрозділу чи філії. Це спричинено вимогами даного законодавства та порядком утворення звітних відомостей страхових компаній. Для створення даної деталізації в страхових компаніях використовують комп'ютеризовані системи персоніфікованого обліку.

Результати детального аналітичного обліку репрезентують в звітні дані страховиків. З одної сторони, існування даної звітності в існуючій країні є, безумовно, позитивним фактором з тим що, робить облік максимально контрольованим і прозорим, применшує поле махінацій у звітності. Однак, враховуючи потреби у закордонних коштів у страховий сектор фінансових установ України, потрібно поглянути на дану деталізацію відкритої звітності на думку зарубіжного інвестора. Чимала частка даних, що відкриваються у

звітних даних може виявлятися комерційною таємницею. Шанс детально ознайомитися зі положенням не лише страхової компанії в загальному, а й деякими її структурними підрозділами, обігом її коштів інакшими страховиками може відстрашувати потенційних інвесторів.

Потрібно наголосити, що сліпо викладати з складу звітності страховиків звітну інформацію було б необдуманим маневром. Як уже сказалося, врегулювання потребує законодавча база з приводу ведення бухгалтерського обліку в страховиків на усіх його періодах в цілому. Тож на даному періоді постає потреба детального дослідження звітних даних страховика в зіставлення з фінансовою звітністю. Даний аналіз дає можливість формувати переваги наявності звітних даних як згаданих та виявити в них ті статті, що повторно вимагаються Національною комісією або повторюються, що виконує державне врегулювання в галузі ринків фінансових послуг.

Аналіз звітних даних та показників фінансової звітності у поділі джерел їх утворення знову аргументує повторюваність однієї й тієї ж облікової інформації. Отже, ми вважаємо, що фактично всі дані, наведені у звітних даних страховика, вже наведені у фінансовій звітності. Тому, Національна комісія, що проводить державне врегулювання в галузі ринків фінансових послуг, може користуватися вже існуючими форми звітності (статистичної, фінансової, податкової) для особистих потреб. Для ліквідування необґрунтованого повторення публічних даних та занадто глибокого її відкриття видається доречним переглянути кількість розділів та статей у звітну інформацію та їх якісне наповнення.

Виходячи з проведеного дослідження, можна впевнено заявляти про повторювання в Пояснювальній записці страховика змісту показників Балансу. Отже, у звітних даних потребує необґрунтоване висвітлення статей балансу, але воно вже зустрічається в Примітках до річної фінансової звітності та в самому балансі. Крім того, зважаючи на значний ступінь

деталізації деяких статей балансу у звітних даних, все одно потреба в глибокому розкритті аналітичних даних залишається незрозумілим.

Прибуток – це сума, на яку прибуток перевищують зв'язані з ними витрати згідно до Положення (стандарту) бухгалтерського “Звіт про фінансові результати” [20]. Цей термін, на нашу думку, в повному обсязі не характеризує сутність терміну, тому що не конкретизовано за який саме термін обчислюється прибуток і на основі яких показників. Отже, пропонуємо доповнити наведений термін: прибуток – це завершальний позитивний фінансовий баланс суб'єкта економічної діяльності, коли доходи переважають пов'язані з ними витрати у звітному періоді. Податковим кодексом кваліфіковано, що прибуток є резервом надходження від підприємств за її межами та України і обчислюється шляхом скорочення суми доходів звітного періоду на собівартість виконаних робіт, наданих послуг, реалізованих товарів і суми інших витрат звітного податкового періоду [21]. Отже, чистий збиток (прибуток) за звітний період обчислюється як алгебраїчна сума фінансового результату від звичайної роботи, доходів, витрат та податку на прибуток від надзвичайних явищ. Не дивлячись на багатогранність точок зору на функцію категорії “фінансові результати” в несхожих галузях економіки, вважаємо, що їх критерії з приводу цієї дефініції не зображають специфічність роботи страхових компаній. Отже, на нашу думку необхідно дослідити думки вчених з приводу пояснення “фінансового результату” у страховій галузі.

Райхер В.К. [22] поділяє позитивний фінансовий прибуток (результат) на два етапи: у вигляді відсотків на капітал та у вигляді доходів від страхових операцій, акцентуючи тим самим на інвестиційному доході, що суттєво розширює термін фінансового результату страхових компаній.

Процес утворення фінансових результатів скерована на досягнення необхідного розміру, для реалізації усіх резервів, за рахунок операційної, фінансової і інвестиційної діяльності страхової компанії. Необхідно

розглянути усі підходи утворення фінансових результатів представлено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

**Підходи для утворення фінансових результатів страхової компанії
[23; 24; 25;]**

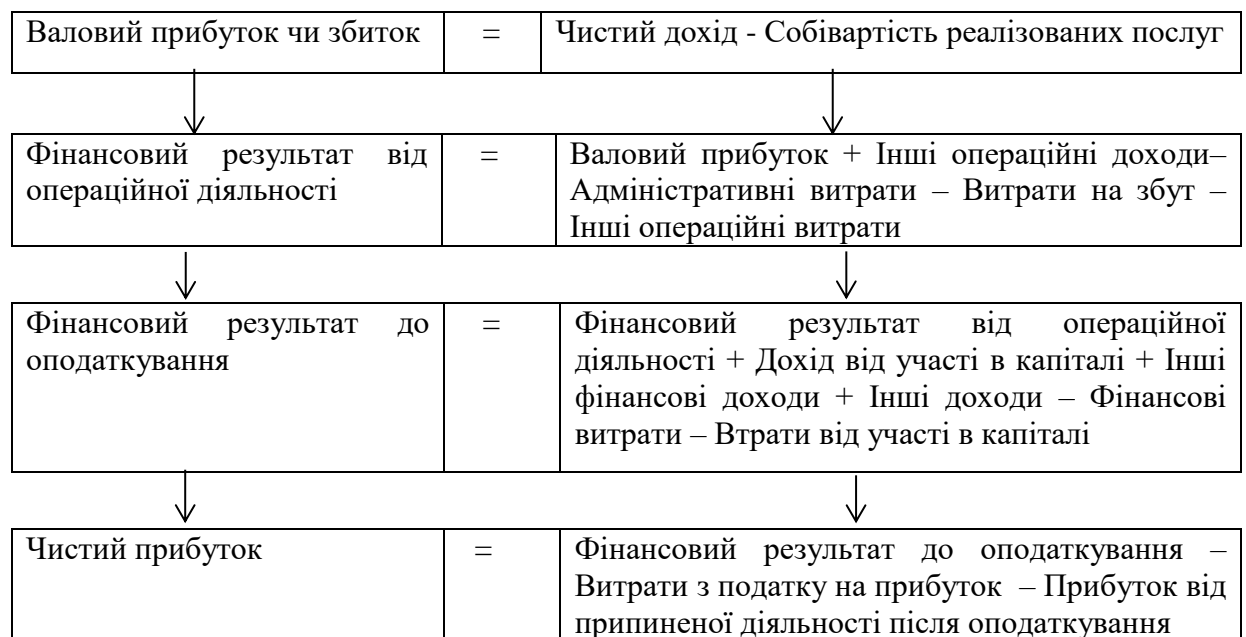
База підходу	Характеристика підходу
Міжнародні стандарти фінансової звітності страхової компанії	За для утворення фінансового результату необхідно використовувати метод “витрати-випуск”. У зарубіжних країнах на практиці застосовують два варіанти щодо даного методу: – окреслюється значення фінансового результату заданого періоду як доходами від реалізації за мінусом витрати періоду; – фінансовий результат обраховується як різниця між усією вартістю чистих активів на початок та кінець періоду із виключенням усі внесків до капіталу та вилучень.
Національні стандарти України	Передбачено утворення фінансових результатів окреслюється двома системами у залежності до побудови фінансового обліку страхової компанії: передбачає порівняння витрат із доходами а також вартістю розподілу витрат на збут, адміністративних витрат; фінансовий результат обраховується як різниця між доходами страхової компанії і витратами, котрі відображають в звіті про фінансові результати в залежності із їхніми характером

В залежності до міжнародних стандартів щодо фінансової звітності, за методом “витрати-випуск” фінансовий результат обраховується як співвідношення доходів від реалізації і витрат. Усі витрати обліковуються лишень за елементами, котрі дають змогу за для визначення у бухгалтерському обліку фінансовий результат та новостворену вартість. Також зазначимо, що весь чистий результат за звітній рік має бути тотожним за для обчислення за кожним із варіантів. Представлені нами усі варіанти можуть вважатися взаємо доповнюваними.

На практиці увесь алгоритм формування фінансових результатів для великих та середніх страхових підприємств представлено у НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” [26], а для малих страхових компаній фінансові результати обчислюються в залежності до методики, яка представлена у П(С)БО 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємства” [27]. Отже, утворення фінансових результатів необхідно досліджувати як

частку загальної системи господарювання, яка на пряму зв'язані з прийманням рішень забезпечення потрібного їхнього розміру на рівні господарювання за для досягнення поставлених оперативних і тактичних цілей. З'ясуємо сутність утворення фінансових результатів в залежності до НП(С)БО 1, дослідивши вибрані статті форми № 2 “Звіт про фінансові результати”; валовий прибуток – це різниця між собівартістю реалізованої продукції та чистим доходом від реалізації; прибуток або збиток від операційної діяльності страхової компанії, розраховується як алгебраїчна сума валового прибутку чи збитку, та іншого операційного доходу, витрат на збут, адміністративних та інших операційних витрат; прибуток або збиток представлений до оподаткування розраховується як алгебраїчна сума збитку чи прибутку від операційної діяльності, інших доходів та фінансових а також інших витрат чи збитків; чистий прибуток чи збиток визначається як сума збитку (прибутку) до оподаткування, податку на прибуток [27].

Характер і розмір прибутків та збитків за певний період діяльності страхової компанії являється важливим підсумком показників їхньої роботи, тому при їхньому обрахунку необхідно використовувати, “логічну схему” представлену на рисунку 2.1.

Рис. 2.1. Алгоритм формування фінансового результату [27]

Можемо стверджувати що фінансовий результат являється багатовимірною і складною категорією. Фінансовий результат в формі прибутку відображається головною метою діяльності страхової компанії на ринку і одним із ключових показників, котрий визначає головну ефективність діяльності. Інформація про фінансовий результат представлена в фінансових звітах страхової компанії і є загальнодоступною інформацією за для розрахунку рівня платоспроможності, ліквідності і фінансової стійкості а також являється одним із головних джерел інформації для потенційних партнерів.

Фінансовий результат страхової компанії вважає собою економічний баланс фінансово-господарської роботи страховика за звітний період у формі збитку чи прибутку, що зображає невдачу або успіх бізнесу, як в якісному, так і в кількісному вимірі. Кожен з даних видів роботи є економічним самостійним процесом, та зауважує на те, що “сукупний результат даних процесів становить собою фінансовий результат роботи страхової організації, складний розмір, кожен з складників якої має особисту динаміку”. Це визначення зображає комплексний ознак фінансового результату та його заплутану економічну природу.

Досить загально, без врахування специфіки роботи кваліфікує фінансовий результат О.Д. Вовчак: “фінансовий результат роботи страховика за певний звітний період (рік, квартал, дев'ять місяців, півріччя) обчислюється як різниця між доходами і витратами. Є, як правило, допоміжний характер, тобто являється у формі прибутку, хоча деколи може мати від'ємний характер, отже з'являється у формі збитків”. Аналогічне визначення даного терміну дає Т.А. Федорова, однак вона наголошує, що при одержанні прибутку, потрібно поділити його види: нормативний прибуток, обумовлений у результаті сучасних розрахунків, що закладається при обчислені ціни на страхову послугу; балансовий прибуток, який

обчислюється як різниця між доходами та видатками зі іншої діяльності та страхової, не забороненої законодавством

Т.В. Нікітіної та А.Б. Крутіка вважав, що страхових операцій фінансовий результат - це вартісна думка результатів господарської роботи страхової організації, який обчислюється за кожним різновидом страхування, за страховими операціями в цілому та фондом страхування. Обчислюється він співставленням доходів і витрат, при всьому якщо одержано позитивний результат, до нього належить приріст резервних фондів і прибуток страховика.

Пояснює визначення фінансового результату роботи страховика М.М. Александрова, яка думає, що його кінцевим результатом роботи за певний період з приводу утворення доходу і певних фондів фінансових ресурсів та їх застосування та включає два елементи: приріст (відплив) резерву внесків і прибуток (збиток).

Ми вважаємо що, загальні підходи щодо утворення фінансового результату, будь-яких підприємств, в умовах ринку та організацій належать також і до страхових компаній. Однак, фінансовий результат страховиків є свої властивості, пов'язані з видами діяльності, економічним змістом категорії страхування, та специфікою обігу коштів страхової організації.

2.2. Синтетичний та аналітичний облік доходів та фінансових результатів страхової компанії

Методологічні джерела утворення в бухгалтерському обліку даних про доходи і витрати, фінансові результати підприємства та її встановлення у фінансовій звітності визначаються: інструкцією про використання Плану рахунків бухгалтерського обліку капіталу, зобов'язань, активів, господарських операцій організацій і підприємств та іншими; положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”; П(С)БО 16 “Витрати”; 15 “Дохід”.

Для узагальнення даних та обліку про фінансові рахунки підприємства використовують рахунок 79 “Фінансові результати”. Даний рахунок пасивний, застосовується для обліку господарських маневрів. По кредиту рахунку 79 “Фінансові результати” зображуються по дебету - суми в чергу закриття рахунків обліку витрат, суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, а також відповідна сума на прибуток нарахованого податку [28].

Узагальнення даних про собівартість реалізованої товарів, продукції, наданих послуг, виконаних робіт проводить рахунок 90 “Собівартість реалізації”. Рахунок 90 – активний, рекомендований для обліку господарських циклів. На рахунку 90 “Собівартість реалізації” дебетом на ґрунті бухгалтерських рахунків, накладних, довідок зображується виробнича собівартість реалізованої робіт, послуг; готової продукції, практична собівартість здійснених товарів, по кредиту – яке опрацьовується довідкою бухгалтерії, списання на рахунок 79 “Фінансові результати”, в систему закриття дебетових оборотів.

Для узагальнення даних про доходи від реалізації товарів, продукції, послуг і робіт рекомендовано рахунок 70 “Доходи від реалізації”. Наведені в таблиці 2.2 субрахунки до рахунку 70 “Доходи від реалізації”.

Рахунок 70 “Доходи від реалізації” – за кредитом субрахунків 701-703, пасивний, зображується одержання (збільшення) доходу, за дебетом – відповідна сума непрямих податків; та списання у систему закриття на рахунок 79 “Фінансові результати”. Аналітичний облік доходів від реалізації проводиться за групами (видами) продукції, робіт, товарів, регіонами збуту, послуг та іншим курсом, встановленими підприємством. Розрахунок бухгалтерії є первісними документами від реалізації при обліку доходів.

Обчислення доходу (виручки) від реалізації товарів пов’язане з правом ознаків на продукцію. У деяких випадків передача вигод і ризиків від користування збігається з передачею юридичного права статків або з передачею в керування покупцеві.

Будова рахунку 70 “Доходи від реалізації”

№	Назва	Характеристика
701	Дохід від реалізації готової продукції	Застосовується за для узагальнення усієї інформації щодо доходи від реалізації продукції
702	Дохід від реалізації товарів	Застосовують підприємства торгівлі а також організації за для підсумку інформації щодо доходів від реалізації товарів
703	Дохід від реалізації робіт і послуг	Застосовують підприємства, які виконують роботи а також надають послуги, за для підсумку інформації щодо доходів від реалізації робіт та послуг, про усі результати щодо змін резервів усіх незароблених премій
704	Вирахування з доходу	За дебетом зображають усю суму наданих після реалізації знижок покупцю, сума повернутих покупцем товарів і продукції, суми які підлягатимуть вирахуванню із доходу.
705	Перестраховання	Підсумовують інформацію про частки страхових платежів за договорами перестраховання. За дебетом зображають усі суми часток страхових платежів, які відносяться перестраховикам за договором перестраховання, а за кредитом відображають частки страхових платежів, які повернуться перестраховикам у разі дострокового розірвання договору перестраховання.

В других випадках передача вигод і ризиків здійснюється не завжди водночас з передачею юридичного права власності, приміри:

1. покупець має право анулювати придбання з причин, визначених контрактом на реалізацію, а підприємство – продавець не має упевненості відносно його повернення;

2. отримання доходу від певної реалізації залежить від доходу, який одержує покупець від особистої реалізації даної продукції ;

3. відвантажені товари потребують подальшого монтажу, і даний монтаж є істотною часткою контракту, який ще не був укладений підприємством;

4. отримання доходу від встановленої реалізації залежить від доходу, який одержаний підприємство – покупець від власної реалізації даних товарів.

Доходи, достовірну оцінку яких реалізувати неможливо, у звітності не зображуються, що відповідає одному з головних принципів фінансової звітності і бухгалтерського обліку – оглядність, який передбачає зображення

у фінансовій звітності усіх елементів (зобов'язань, активів, тощо) за ціною, яка має попереджати заниженню витрат та зобов'язань і завищенню оцінки доходів і активів підприємства.

На фінансовий результат від роботи підприємства значно впливають витрати на збут, адміністративні витрати, інші операційні доходи і витрати.

Рахунок 92 “Адміністративні витрати” зображає загальногосподарські витрати, пов'язані з обслуговуванням та управлінням підприємства. До них відносять: витрати на службові відрядження; витрати утримання адміністративно-управлінського персоналу; витрати на охорону; витрати на утримання головних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського призначення; канцелярські витрати, поштово-телеграфні; сума зборів, податків; витрати на аудиторські, транспортні, юридичні послуги. Рахунок 93 “Витрати на збут” здійснює витрати, пов'язані із збутом продукції, робіт, послуг і товарів. До витрат на збут в тому числі відносяться: витрати на рекламу та маркетинг; витрати пакувальних матеріалів. Наведена в таблиці 2.3. кореспонденція рахунків за даними діяльностями.

У будові операційних доходів зображуються усі інші доходи, не з'єднані з реалізацією продукції, до яких, в тому числі, належать: дохід від реалізації іноземної валюти; дохід від реалізації інших оборотних активів; дохід від операційної курсової різниці; дохід від операційної оренди активів; доходи про заміну сум раніше списаних активів; дохід від списання кредиторської заборгованості, що утворилася під час операційного циклу, після закінчення терміну позовної давності; одержані асигнування, субсидії і гранти; штрафи, неустойки, пеня, які визнані боржником або через яких одержано рішення судових органів про стягнення; інші доходи від операційної роботи.

**Оцінка достовірності відображення операцій за іншими
операційними витратами**

Зміст господарських операцій	За даними обліку	
Зображено собівартість усіх реалізованих виробничих запасів	943 “Собівартість реалізованих виробничих запасів”	20 “Виробничі запаси”
Утворено резерв сумнівних боргів	944 “Сумнівні і безнадійні борги”	38 “Резерв сумнівних боргів”
Віднесено на витрати усі втрати від знецінення запасів	946 “Втрати від знецінення запасів”	20 “Виробничі запаси”, 22 “МШП”
Відображено втрати і нестачі від псування цінностей	947 “Нестачі і втрати від псування цінностей”	20 “Виробничі запаси”, 22 “МШП”
Зображено визнані санкції і штрафи	948 “Визнані штрафи, пені, неустойки”	31 “Рахунки в банку”, 64 “Розрахунки за податками і платежем”
Зображено інші витрати від операційної діяльності	949 “Інші витрати операційної діяльності”	30 “Готівка”
Віднесемо інші операційні витрати на зниження фінансового результату	791 “Фінансовий результат від операційної діяльності”	94 “Інші витрати операційної діяльності”

У будові операційних доходів зображуються усі інші доходи, не з’єднані з реалізацією продукції, до яких, в тому числі, належать: дохід від реалізації іноземної валюти; дохід від реалізації інших оборотних активів; дохід від операційної курсової різниці; дохід від операційної оренди активів; доходи про заміну сум раніше списаних активів; дохід від списання кредиторської заборгованості, що утворилася під час операційного циклу, після закінчення терміну позовної давності; одержані асигнування, субсидії і гранти; штрафи, неустойки, пеня, які визнані боржником або через яких одержано рішення судових органів про стягнення; інші доходи від операційної роботи.

Окрім операційної роботи підприємство може здійснювати інвестиційну та фінансову роботу.

Планом рахунків для обліку витрат і фінансової доходів діяльності застосовують такі рахунки: 96 “Втрати від участі в капіталі”, 95 “Фінансові витрати”, 73 “Інші фінансові доходи”, 72 “Дохід від участі в капіталі”.

На рахунку 95 “Фінансові витрати” здійснюється облік витрат на відсотки та будь-яких витрат підприємства, з’єднаних із запозиченнями.

За дебетом рахунку зображується сума визнаних витрат, за кредитом - списання на рахунок 79 “Фінансові результати”, крім того на рахунки обліку витрат з будівництва, придбання, виготовлення, створення, вирощування, виробництва і доведення кваліфікаційного арсеналу до стану, у якому він відповідний для застосування із запланованою цілю або продажу.

На субрахунку 951 “Відсотки за кредит” здійснюється облік витрат, пов’язаних з сплатою та нарахуванням процентів, відсотків тощо за використання кредитами банків.

На субрахунку 952 “Інші фінансові витрати” здійснюється облік витрат, з’єднаний із залученням позикового капіталу, в тому числі витрат, з’єднаних з випуском, обігом та утриманням особистих цінних паперів; нарахуванням процентів за договорами фінансової оренди, кредитування (окрім банківських кредитів), тощо [29].

Бухгалтерські проводки нараховується на визначену суму фінансових витрат відображено у таблиці 2.4.

Для обліку витрат і доходів, які виникають в ході діяльності, але не пов’язані з фінансовою та операційною діяльністю підприємства рекомендовані рахунки 97 “Інші витрати” і 74 “Інші доходи”.

Рахунок 74 “Інші доходи” застосовано для обліку доходів, які виконують в ході діяльності, але не пов’язані з фінансовою та операційною діяльністю підприємства.

За кредитом рахунку 74 “Інші доходи” зображується одержання доходу, за дебетом - відповідна сума непрямих податків, та списання в порядок закриття на рахунок 79 “Фінансові результати”.

**Кореспонденція рахунків з обліку формування фінансових
результатів від фінансової діяльності**

Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
	дебет	кредит
Одержано позику у банку терміном до 1 року	311 “Поточні рахунки в національній валюті”	601 “Короткострокові кредити банків у нац. валюті”
Нараховано відсотки на запозичення	951 “Відсотки за кредит”	684 “Розрахунки за нарахованими відсотками”
Здійснено розрахунок за усіма нарахованими відсотками	684 “Розрахунки за нарахованими відсотками”	311 “Поточні рахунки в національній валюті”
Включено відсотки за запозиченнями щодо собівартості активу	152 “Придбання основних засобів”	951 “Відсотки за кредит”
Погашена позика у банку	601 “Короткострокові кредити банків у нац. валюті”	311 “Поточні рахунки в нац. валюті”
Нараховані відсотки за запозиченнями після завершення будівництва	951 “Відсотки за кредит”	684 “Розрахунки за нарахованими відсотками”
Здійснено розрахунок за нарахованими відсотками	684 “Розрахунки за нарахованими відсотками”	311 “Поточні рахунки в нац. валюті”
Віднесені відсотки кредитами на фінансовий результат	792 “Результат фінансових операцій”	951 “Відсотки за кредит”

Підсумовуються дані про доходи від реалізації фінансових вкладень на субрахунку 741 “Дохід від реалізації фінансових інвестицій”. На субрахунку 742 “Дохід від відновлення корисності активів” узагальнюється дані про відновлення корисності активів від доходів.

На субрахунку 744 “Дохід від неопераційної курсової різниці” підсумовується дані про курсові різниці за зобов'язаннями та активами в іноземній валюті, які пов'язані з інвестиційною та фінансовою діяльністю підприємства.

На субрахунку 745 “Дохід від безоплатно одержаних активів” підсумовується дані про доходи від безоплатно отриманих фінансових інвестицій, необоротних активів та цільового фінансування капітальних

інвестицій. Прибуток від безоплатно отриманих необоротних активів та цільового фінансування капітальних інвестицій, що потребують амортизації, обчислюється у сумі, пропорційній сумі амортизації підходящих активів одночасно з її нарахуванням. Дохід від безоплатно отриманих фінансових інвестицій і земельних ділянок обчислюється при їх вибутті.

Окрім тої, головної діяльністю яких є торгівля безцінними паперами, узагальнюють дані про витрати від зміни ціни фінансових інструментів, які визначаються за справедливою ціною в субрахунку 970 “Витрати від зміни вартості фінансових інструментів” підприємства.

На субрахунку 971 “Собівартість реалізованих фінансових інвестицій” зображується балансова ціна реалізованих фінансових вкладень (на дату їх реалізації) та будь-яких витрат, пов'язані з їх реалізацією.

Зображуються втрати від скорочення корисності активів в субрахунку 972 “Втрати від зменшення корисності активів”. Зображуються втрати за зобов'язаннями й активами неопераційної роботи підприємства від зміни курсу гривні до іноземної валюти в субрахунку 974 “Втрати від неопераційних курсових різниць”. Зображується сума знецінення (уцінки) необоротних активів і фінансових інвестицій в субрахунку 975 “Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій”.

Зображується залишкова ціна списаних витрати та необоротних активів, пов'язані з їх ліквідацією (демонтаж, розбирання) в субрахунку 976 “Списання необоротних активів”.

На субрахунку 977 “Інші витрати діяльності” зображуються інакші витрати діяльності, які не знайшли зображення на інакших субрахунках рахунку 97 “Інші витрати”[30].

Зіставлення кредитового і дебетового оборотів по рахунку 79 “Фінансові результати” за звітний етап виступає кінцевий результат - чистий прибуток (збиток). Коли кредитовий оборот по рахунку 79 буде більш

дебетового обороту даного рахунку, то підприємство на результат різниці є нерозподілений прибуток поточного року.

Коли дебетове сальдо по рахунку 79 збільшує кредитового сальдо по рахунку 79, отже підприємство виконало більше витрат, ніж одержало доходів, це свідчить, що підприємство спричинило збитки поточного року. Дана сума фіксується в дужках у формі № 1 “Баланс”, що визначає вплив віднімання при встановленні підсумку по балансу.

Непокритий збиток — сума прибутку, одержаного від всіх видів роботи, або сума непокритого збитку. Нерозподілений прибуток лишається у підприємства потім виплати доходів власникам. Дана суму, яку зображають у звітності, обчислюються після утворення резервного капіталу. Нерозподілений прибуток може перебувати у двох формах: власне нерозподіленого прибутку; створених спеціальних фондів.

Для обліку отриманих прибутків чи збитків використовують рахунок 44 “Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)”. На цьому рахунку ведеться облік непокритих збитків і нерозподілених прибутків, проте сум прибутку минулого й поточного року, які були застосовані у звітному році. Завдяки кредиту рахунок зображає збільшення суми прибутку від всіх категорій роботи підприємства, за дебетом — використання прибутку та збитки .

Ми вважаємо що, відповідає законодавству синтетичний та аналітичний облік фінансових результатів

2.3. Оптимізація системи звітності страховиків та розробка методик їх формування

Страхові компанії України, як об’єкти небанківського галузі фінансового ринку, становить його левову частку. Їх фінансова стійкість та платоспроможність є потрібним режимом стабільного функціонування усієї фінансового механізму країни. Обов’язок нагляду за рівнем покриття та станом зобов’язань страховиками здійснює держава в суб’єкті уповноважених органів, передусім - Національну комісію, що виконує

державне регулювання в галузі ринків фінансових послуг, однак опосередковано - на Державну службу фінансового спостереження України тощо.

Основним джерелом даних, потрібної для оцінки майнового та фінансового стану, надійності, інвестиційної та платоспроможності, привабливості здійснює фінансова звітність страхової компанії.

Як ми знаємо, з 2013 року, страховики України змушені користуватися Міжнародними стандарти фінансової звітності. Отже, здійснювати звітність за 2012 рік, страховики обчислили зміст показників та їх склад саме із використанням міжнародних стандартів. Згідно, з обставинами динамічного реформування в Україні усієї системи бухгалтерського обліку виникає потреба ґрунтовного аналізу її відповідності та узгодженості світовими нормами. Фінансові установи стали особливим “пілотним проектом” в галузі використання МСФЗ у нашій країні, коли банківський сектор збирався до даного переходу планомірно, то небанківські фінансові установи не одержали гідного методичного та нормативного супроводу даного процесу.

Будова фінансової звітності страхових компаній, коли і інших юридичних осіб, що змушені подавати фінансову звітність, обчислюються вимогами 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” Н(С)БО. Крім того, даний стандарт визначає також зміст, призначення та мету окремих видів звітності.

Реєстр показників фінансової звітності обчислюється самими страховиками, виходячи із норм міжнародних та національних стандартів. Основною вимогою є значних даних, яких потрібно розкрити. МСФЗ 4 “Страхові контракти”, МСФЗ 1 “Перше застосування МСФЗ” та інакші стандарти які не входять структури звітності, а тільки мінімально потрібен перелік даних для розкриття. Тоді в НП(с)БО доведено рекомендований список показників звітності, викладених структуровано і логічно. Отже,

дослідження змісту та складу показників страхових компаній фінансової звітності слід проводити саме в розрізі умови національних стандартів.

Виходячи з властивостей діяльності страхових компаній, їхній підсумок повинен розкривати головні аспекти фінансового положення компанії та формувати величину фінансових інструментів, у т.ч. цінних паперів, коштів у банках тощо (як головного напрямку розташовувати коштів страхових запасів компанії), залученого та власного (у тому числі резервного) капіталу. Звіт про фінансові результати містить в себе дані про усі види доходів компанії та її витрати за категоріями діяльності. Показники даних звітів держаться на видах бухгалтерського обліку та утворюються із оборотів або залишків за певними рахунками. Утворення показників звітності за міжнародними нормами здійснюються за таким же механізмом, але використовуються різні методи оцінки пасивів і активів.

Здійснюється порушення як головними принципів фінансової звітності та бухгалтерського обліку в Україні (достовірності даних, повноти висвітлення тощо), так і концептуальної джерела фінансової звітності, що затверджено Радою з Міжнародних норм бухгалтерського обліку. Для ліквідації різниці показників здійснюють цілу систему пояснень та уточнень, що потребує додаткових затрат часу та праці бухгалтерської служби страхової компанії. Для вірогідності фінансової звітності страховики вимушені здійснювати один із двох способів адаптації інформації обліку до норм звітності або паралельне застосування обліку за П(с)БО та МСБО, або утворення спеціалізованих механізмів трансформації інформації. Обидва напрямки передбачають понесення знаний додаткових затрат: на послуги аудиторів, додаткову оплату праці спеціалістів та бухгалтерів з аналітичних розрахунків, можливе програмне забезпечення, з аргумент достовірності даної звітності. Через те що, можливим стає і порушення норми економічності обліку. Найпростішим перебігом усунення дій окреслених проблем стане затвердження до обов'язкового застосування страховиками

України, як і об'єктів усього фінансового ринку, не лише МСБО, а й МСФЗ. Отже вимоги до показників звітності базуються на підставі їх оцінок та визнання. Незважаючи на близькість національних норм обліку до міжнародних, різниця все ж лишається суттєвою, а викривлення звітної дані здатне викликати несправедливий рейтинг фінансово-майнового стану страхових компаній, їх платоспроможності, стійкості та надійності.

Отже, постає різка потреба розробки нормативно-правового створення процесу переходу страховиків України до МСБО, що урахував би риси реалій фінансового ринку України та податкового законодавства.

Ключовими ознаками даного механізму мають стати:

- імплементація міжнародних норм класифікації та оцінки фінансових інструментів;
- затвердження міжнародних норм оцінки, нарахування та визнання нематеріальних активів, амортизації головних засобів.

Потрібно зауважити, що страховий контракт само собою може видавати фінансовим інструментом і мати конкретну ціну. Із розвитком довгострокового інвестиційного страхування та ринку страхування життя, з'являється потреба розподілу даних договорів на депозиту, вбудованих похідних фінансових інструментів та компоненти страхування. Дані механізми акцентують проводити аудит адекватності зобов'язань та віддавати їх точну достовірну оцінку, проте виокремити страхові запаси із сукупної ціни особистого капіталу страховика. Згадані суми можуть бути нараховані до складу особистого капіталу лише згідно завершення строку конкретного договору страхування, а суми запасів за наявними договорами в міжнародній практиці затверджено обчислити актуальними зобов'язаннями (відповідно до виду договору страхування) або забезпеченнями.

Утворення таких ключових алгоритмів та механізмів акцентує уникнути різниці в рейтингах пасивів та активів страхових компаній під час

використання МСФЗ в усіх етапах обліку за головними специфічними об'єктами.

Ми вважаємо, що оптимальний остаточний склад звітних даних та фінансової звітності матиме такий вид: фінансова звітність у будові, що вимагається національним стандартом (положенням) бухгалтерського обліку, або звіт про рух грошових коштів, баланс (звіт про фінансовий стан), звіт про власний капітал, звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) нотатки до річної фінансової звітності, що можуть включати нерозкриті дані, які вимагаються формами звітної інформації.

Методична характеристика несе рекомендаційна риса та можуть бути використанні всіма без винятку об'єктами страхової роботи, що застосовують на страховиками-резидентами України та території України, що втілюють свою роботу частково або повністю за її межами належно до норм Міжнародного права та чинного Законодавства України.

У першому розділі наведених методичних рекомендацій наведено основні терміни та загальні положення. Другий розділ формує елементи та склад фінансової звітності страховика, що описані вище.

На кінець останнього дня звітного періоду нараховується баланс страховика. Проміжна (квартальна, місячна) звітність, яка містить певний період, нараховується наростаючим підсумком з початку звітного року [31].

Склад і форма статей фінансової звітності страховика обчислюються вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності з врахуванням вимог в силу вітчизняного законодавства. Перелік та форми статей фінансової звітності, зафіксовані в даних методичних рекомендаціях, мають рекомендаційний характер.

Страховики можуть не спрямовувати статті, за якими відсутні дані про розкриття (окрім випадків, якщо такі дані були в попередньому звітному періоді), а втім додавати статті в тих подіях, коли дані, що розкривається ними, належать до критеріях:

- достовірно визначена може бути оцінка статті;
- суттєвою є дані.

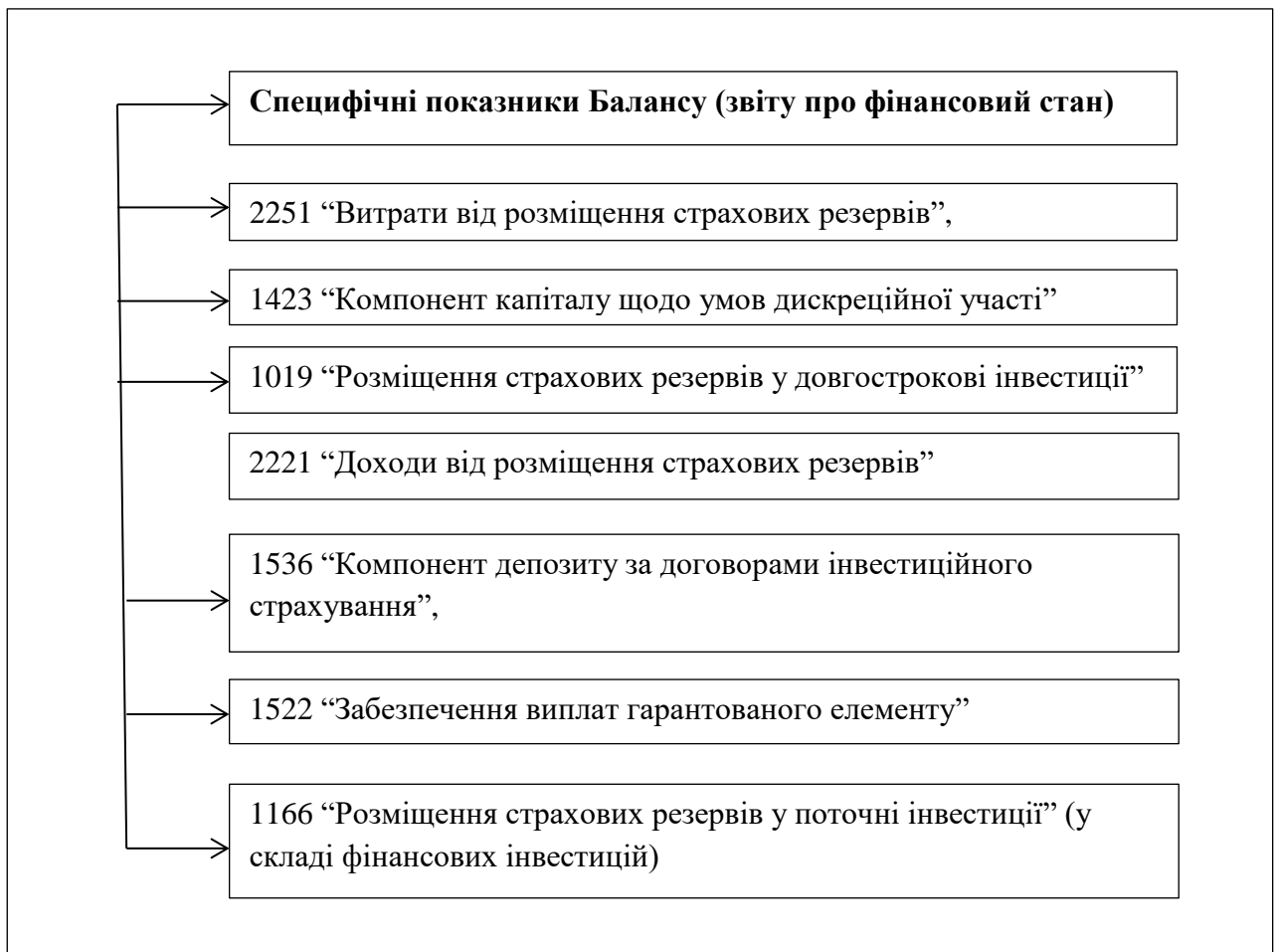
До фінансової звітності належать показники роботи філій, відділень, представництв та інших відокремлених одиниць страхової компанії. Звітна інформація страховика такі дані може розкриватися за кожним підсумковим підрозділом, є потреба якщо в цьому.

Призначення форм та загальний зміст фінансової звітності, наведених за вимогами МСФЗ, не відрізняються від отаких саме форм, складених на мотиві НП(с)БО Загальні норми до фінансової звітності (що схвалені наказом Міністерства фінансів від 07.02.2013 № 73 зі всіма доповненнями та змінами).

Третій розділ описує принципи підготовки та якісні характеристики фінансової звітності прямо для страховиків, які вдосконалені на ґрунті вітчизняного законодавства та впроваджують вимоги міжнародних норм.

Сутність та обґрунтування наведених ознак наведені в першому розділі дисертаційного дослідження.

Методичних рекомендацій четвертий розділ стосовно заповнення фінансової звітності страховика адресовано безпосередньо їх формам. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), Звіт про рух грошових коштів (за непрямим та прямим методом), Звіт про власний капітал, Баланс (звіт про фінансовий стан) наведені у вигляді таблиць, що мають перелік статей звіту, зокрема зафіксованих рядків для страхових компаній, їх ключів, методики утворення за показниками економічної сутності та показників бухгалтерського обліку. Оці форми додано специфічними показниками, отже щодо Балансу (звіту про фінансовий стан), то його зміст доповнено ознаками які представлено на рисунку 2.2: Такими даними приєднувало Звіт про фінансові результати (про сукупний дохід): 2276 “Прибуток (збиток) від перевірки адекватності зобов’язань” тощо.

Рис. 2.2 Специфічні показники Балансу (звіту про фінансовий стан)

[32]

Додатки до річної фінансової звітності доповнено характерними таблицями, що пояснюють особливі об’єкти обліку страховика, базуються на складі звітних відомостей страхових компаній, але виключають завчасно розкриті дані, в тому числі “Склад аквізиційних витрат”, “Структура зобов’язань за інвестиційними контрактами”, “Зміна зобов’язань страховика за інвестиційними контрактами”, “Інвестиційні контракти страхування життя”, “Контракти страхування життя”, “Результати певними видів страхування (для компаній, що виконують послуги за обов’язковими ознаками страхування)” тощо. Ми вважаємо що, запропоновані методичні рекомендації дозволяють формувати фінансову звітність страховика з використанням МСФЗ та дотриманням норм економічності обліку.

РОЗДІЛ III. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

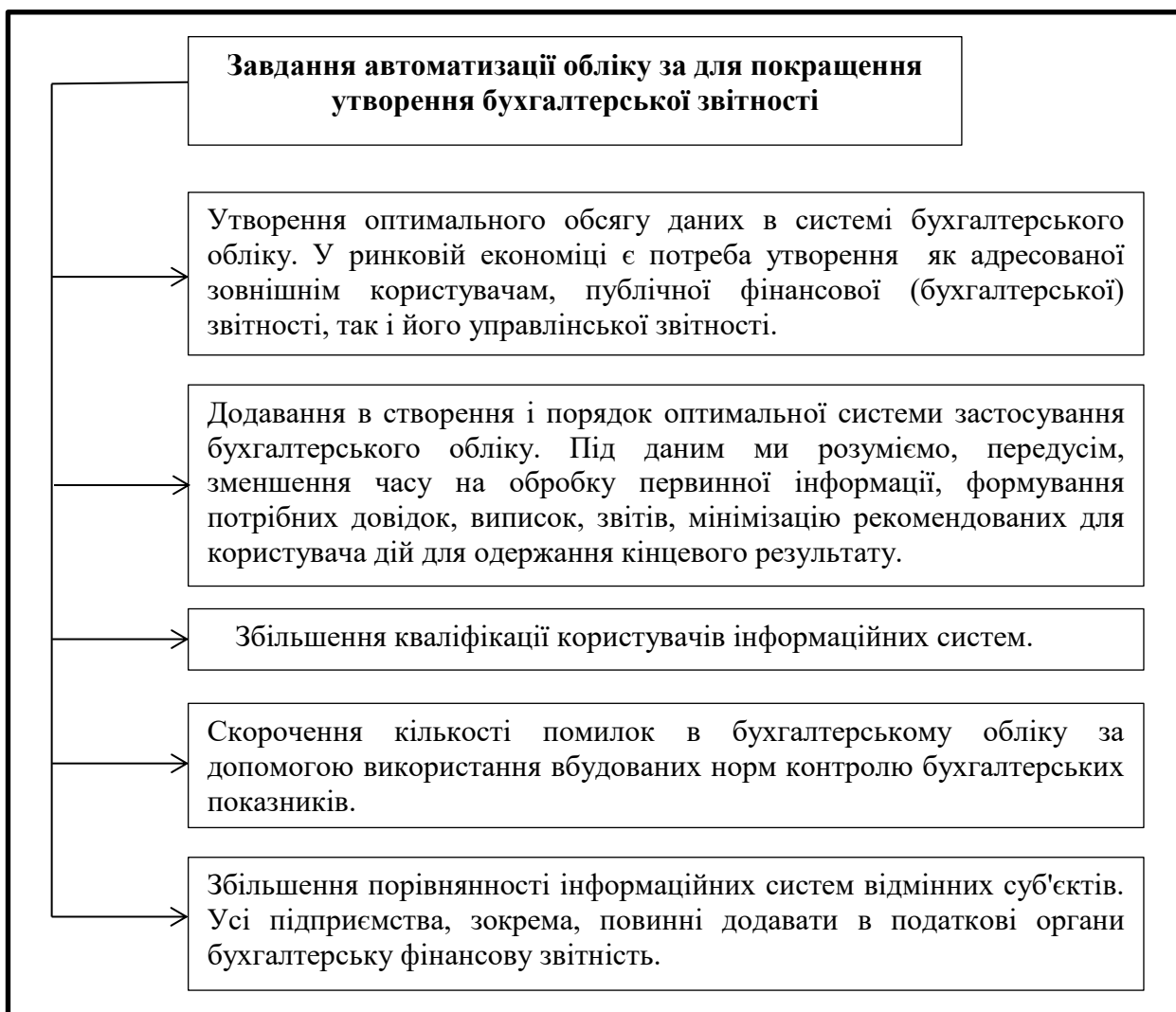
3.1. Удосконалення методики обліку доходів та фінансових результатів страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”

В теперішніх умовах розвиток бухгалтерської звітності та фінансового обліку в Україні зустрічаються усе більше змін, це пов'язано, передусім, з пристосуванням до режимів міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Зміна якісних ознак бухгалтерської звітності встановлена тим, що перехід на облік за МСФЗ вираховує зміну концептуального характеру, асоціюють з переоцінкою метою утворення бухгалтерської звітності [33, с.11].

На даний час перспективними курсами розвитку фінансової звітності страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА” можна представити наступні етапи:

- забезпечення прогнозу і своєчасну інформацію, що сприяють продуктивному прийняттю управлінських рішень;
- направлення на МСФЗ, як універсальна і ефективна система, що потребує більш тісно працювати із зарубіжними партнерами, а так само слугує продуктивному менеджменту;
- представлення інформації нефінансового характеру про запаси компанії, яким не можливо дати кількісні ознаки (соціальні та людські ресурси);
- забезпечення інформації про ресурси, що допомагають реалізовувати стратегії компанії через дослідження середовища;
- присвоєння єдиної звітності, яка включає інформацію про істотну результативність трудових і матеріальних ресурсів.

У масштабах покращення утворення бухгалтерської звітності особливу увагу потрібно приділити завданням і проблемам автоматизації обліку. Вони наведені на рисунку 3.1[34, с.187].

Рис. 3.1. Завдання автоматизації обліку за для покращення утворення бухгалтерської звітності

Також серед головних тенденцій удосконалення бухгалтерської (фінансової) звітності страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА” можна виокремити наступні:

- збільшення ступеня аналітичності звітності (збільшення числа звітних показників), наприклад, поява в бухгалтерській звітності синтетичного предмету обліку-гудвіл;

- збільшення числа оцінок, які використовуються при складанні звітних показників;

- тенденція які належать до складу бухгалтерської звітності імовірнісних і прогнозних показників, що дозволяє прискорити її до вимог інвесторів;

- тенденції техніко-організаційні з'єднані з технічним розвитком процесу розкриття та формування бухгалтерської звітності. [35,с.74]

На шляху створення єдності з міжнародними стандартами в українській бухгалтерській звітності потрібно зробити нові стандарти з врахуванням думок бухгалтерських спільнот і організацій, в більшій частині ознайомитися на професійний погляд фахівців галузі фінансового і бухгалтерського обліку. Не радує такі дані, що в програму вдосконалення нових стандартів не містять окремі положення з оцінки зобов'язань і активів.

Автори вважали, що з метою удосконалення в страхових компаніях бухгалтерського фінансового обліку в режимах використання міжнародних стандартів потрібно:

- використовувати міжнародного обліку у Вищій школі для кваліфікованої підготовки фахівців із використання МСФЗ;

- упорядкувати або скасувати певні нормативні вимоги про оформлення первинними документами певних фактів господарського життя, полегшивши тим самим більший етап документообігу;

- надати право організаціям на застосування бухгалтерського обліку на базі вдосконалені ними облікової політики, що цілком відповідає вимогам МСФЗ, і анулювати вимогу вести бухгалтерський облік належно до українських законів з бухгалтерського облік;

- дати змогу організаціям “перейти на модернізований план рахунків бухгалтерського обліку європейського типу, здійснює зображення на рахунках усієї потрібної інформації, потрібної для заповнення звітності за МСФЗ”. [36]

Українським компаніям у придатності із зарубіжним досвідом готувати перший звітність за МСФЗ можна порадити:

- вирішення запитання обробки великий розмір облікових даним шляхом застосування автоматизованих вчених систем, шансів електронних таблиць;

- створення попереднього складання організації підготовки звітності за міжнародними стандартами (укладання графіків і наказів підготовки першої звітності, складання бюджетів витрат на оплату праці аудиторів, оцінювачів, зовнішніх консультантів);

- здійснення навчання персоналу відповідно до головних принципів підготовки звітності по міжнародних норм, з врахуванням властивостей положень частини першого використання МСФЗ.

Після вибору автоматичної системи керівництву організації потрібно прийняти рішення: здійснювати їх замовити сторонньої організації або впровадження своїми силами.

Зараз на ринку ІТ-технологій є ряд програмних додатків і продуктів, які дозволяють складати звітність і вести облік за МСФЗ [37].

У разі застосування автоматизації особистими силами підприємства появляється можливість економії запасів за рахунок залучення особистого персоналу, а також змогу контролю над перебігом впровадження. Проте найчастіше це неможливо через відсутність знавців, що володіють досвідом налаштування системи автоматизації; тимчасових значних витрат на впровадження через відсутність досвіду налаштування системи автоматизації. При залученні сторонньої організації налаштування автоматизованої системи здійснює фахівець в цій сфері. [38,с.74]

У даному випадку організація-виконавець спостерігає програмного забезпечення за якість роботи. В цьому варіанті існує свої недоліки:

- потреба оплати послуг сторонньої громади, що порядно дорожче оплати праці особистим співробітникам;

- утруднення в створенні контролю над впровадженням;
- не постійно існує розуміння підрядником вимог компанії.

З усього вище згаданого можна здійснити висновок про те, що при запровадженні ERP-систем компанія стикається з двома головними проблемами: недолік кваліфікованих кадрів і нестача грошових коштів. За МСФЗ і за національними стандартами ведуть паралельний облік великі компанії.

В наслідок цього: значні витрати на організацію облікової роботи; конфлікт і викладачів – розробників чому навчати і що розробляти: національним стандартам, або тому й іншому МСФЗ; МСФЗ – спрямовані досвід і знання виникають тенденцією – невдовзі в професії не буде фахівців за національними нормами обліку. Що відносяться до загальних організаційних питань підготовки звітності за МСФЗ за кордоном і в Україні, то вони здаються доволі незначними при економічно аргументовані переході компанії на МСФЗ.

Справді в Україні на даний час система освіти дає змогу для бухгалтерського обліку підвищення кваліфікації фахівців, зокрема і за міжнародними нормами, удосконалення автоматизації системи бухгалтерських програм проте не стоїть на місці, вживання яких, як і застосування бухгалтерського обліку за українськими нормами, істотно зменшить трудовитрати фахівців. Залишається запитання лише в здатності асоціації профінансувати витрати по етапу на міжнародне застосування бухгалтерської фінансової звітності. [39,с.95]

Підсумовуючи вищевикладене, потрібно зазначити, що нараховують звітність належно до міжнародних нормів вже стало важливим для багатьох українських організацій, однак далеко не усі організації зробили автоматизацію обліку за МСФЗ.

Вводити за підготовку звітності МСФЗ та автоматизовану систему обліку істотно ослаблює працю працівників, зайнятих її укладанням, а також

ослаблює управління бізнесом компанії. Водночас потрібно пам'ятати про те, що хід автоматизації є трудомістким і складним. Для її успішного застосування необхідно заздалегідь продумати рішення основних для цього ходу проблем [40].

Нині в Україні більш розповсюджена трансформація інформації, бо вона дешевша і не вимагає присутність висококласних фахівців. Передусім даний спосіб зручний підприємствам, у яких немає потреби в оперативному укладанні МСФЗ і допустимі поодинокі неточності у звітності. Компаніям потрібно складати податкову звітність належно до умов податкового законодавства і тільки для мети оподаткування, а фінансову звітність – виходячи з корисності зображених в ній даних для користувачів даної звітності

На урядовому рівні потрібно утворити індикативні плани зовнішньоекономічних переваг розвитку бізнесу. За таких умов важливо обнулити (або значно зменшити) податки, зробити бюджетне співфінансування інших бізнес-програм, здійснювати безоплатну консультаційну зовнішньоекономічну допомогу з боку усіх відомств. І потрібно пам'ятати, що усі ці програми будуть працювати лише за правил міжнародного фінансового обліку і умови дотримання нормів.

Отже, наведені тенденції дозволяють підтверджувати, що на сьогодні система бухгалтерської звітності міститься в ході безперервного і реформування розвитку. [41, с.43]

3.2. Автоматизація звітності та оцінка прибутковості ПАТ “НАСК “ОРАНТА”

Головними напрямками зростання результативності роботи страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”, сформовані за результатами здійсненого нами наукового дослідження, визначені: розроблення новітніх страхових послуг і продуктів; покращення корпоративного управління; утворення

нових каналів збуту усіх страхових послуг; збільшення капіталізації; запровадження аутсорсингу; покращення якості менеджменту; розвивання страхового “ритейлу”; розвивання страхування життя; запровадження інформаційних технологій.

Проведене експертне дослідження усіх перспектив щодо розвитку страхового ринку в Україні дозволяє спрогнозувати два головних шляхів функціонування: оптимістичний та песимістичний. За умовою незначних змін в законодавчій сфері а також використання існуючих умов функціонування учасників усіх страхових відносин і у майбутньому буде розвиватися лишень за допомогою збільшення темпів щодо зменшення виплат над преміями. Це забезпечується завдяки освоєнню новітньої клієнтської бази, демпінгу усіх тарифів на послуги а також приймання на усьому законодавчому рівні обов’язковості певних видів страхування. А з іншого боку, лишень за умови зниження економічного підвищення вищенаведеної політики буде нездійсненим та призведе до не здійснення страховиками узятих на них усіх зобов’язань.

Головним елементом для ведення обліку а також здійсненні експертного дослідження являються інформаційні технології страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”.

Для усієї страхової галузі є значно актуально, тому що завдяки значній проінформованості усіх потенційних страховиків можливо досягнути збалансованості усіх страхових послуг, та розуміння можливих проблем, які дуже часто здійснюються у даній галузі а також не пов’язані із діяльністю усіх суб’єктів страхування. Важлива роль інформаційних технологій залежить в утворенні адекватного сприйняття а також реакцій на події, котрі здійснюються. У даному контексті за для покращення бізнесу необхідно використовувати прийоми нейролінгвістичного програмування із метою гарантування адекватної поведінки, та щодо зваженого вибору страхування, та посиленого відчуття самопожертви та самозбереження страхувальника.

Досягнення даних цілей залежить в площині психології, але інформаційні технології не являються обмеженими у певних питаннях їхню роль зазначає видатний вчений В. Нат:

- технічною, у сенсі автоматизації здійснення одноманітних завдань, котрі в минулому здійснювалися людьми;
- сприяючою, точніше сприяння у загальній участі в усіх процесах прийняття рішень у процесах упровадження їхнього життя;
- новаторською, яка конкретно зв'язана із упровадженнями новітніх послуг та механізмів наданих послуг [42, с.5].

Переваги використання комп'ютерних інформаційних технологій у обліку та звітності усіх страхових компаній з'являються не лише в зростанні обсягів діяльності підприємства й збільшені якості обслуговування страхових компаній. Їхнє застосування призведе до ряду позитивних змін, котрі підсумованні у табл. 3.1

Таблиця 3.1

Порівняння комп'ютерних і традиційних інформаційних систем обліку та звітності в страховій компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”

Традиційні технології	Інформаційні технології
Обмежений перелік усіх послуг у галузі збору інформації фізичними можливостями працівників суб'єктів господарювання.	Можливість у забезпеченні великого доступу до інформації про усі послуги, у тому числі бізнес – партнерів у всіх країнах світу.
Значні сховища інформації на паперових та не автоматизованих носіях.	Можливість до стиснення інформації на оптико-магнітних носіях.
Складність представлення та пошуку інформації.	Простота представлення і пошуку інформації.
Складність при проведенні розширення переліку та асортименту усіх страхових послуг.	Простота збільшення асортименту послуг в залежності до наявності усіх можливостей великого доступу до поширеної інформації.
Рутинна та повільна, технологія праці.	Здатність оперативно працювати із великими масивами облікової інформації та їхніми клієнтами.
Чисельність потенційних клієнтів зазначається територіальними межами.	Територіальна свобода та відсутність обмежень.
Присутність певних “накладок” через недостовірність наданих облікових даних.	Велика достовірність інформації завдяки постійного оновленню.
Низький рівень задоволення усього попиту на страхові продукти.	Великі можливості щодо задоволення у послугах страхування.

Низька конкурентоспроможність.	Велика конкурентоспроможність.
Зацікавленість клієнтів послугами усіх суміжних галузей є обмеженою.	Великі можливості поєднання усіх послуг страхування із послугами суміжних галузей.
Обмеження у розвитку та налагоджування усіх можливостей бізнесу.	Необмеженість можливостей за для розвитку страхового бізнесу в світовому масштабі.
Обмеженість усіх можливостей зацікавлення усього потенційного страховика наочними матеріалами.	Можливість проведення віртуального пояснення усієї цінності страхування.

Зображені у табл. 3.1 переваги використання сучасних комп'ютерних інформаційних технологій страхових компаній, не повні. Але навіть і вказаних нами достатньо за для обґрунтування дійсної ролі у сучасних технологій ведення обліку та утворення звітності в страховій компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”.

Таким чином, ІС утворюється завдяки принципам їх утворення в бухгалтерському обліку:

- здійснення забезпечення спілкування користувача (комерсанта, бухгалтера, економіста) з системою автоматизації інформації професійно-обмеженою мовою, надання результатної та вхідної інформації в зручній та звичній для користувача формі;
- забезпечення усіх можливостей вирішення усіх задач бухгалтерського обліку, аналізу та контролю за їхньою постановкою та вихідними даними, незважаючи складності та наявності їхніх математичних моделей;
- утворення користувачам таких умов роботи, за котрих він буде здійснювати процеси управління та пошук новітніх рішень в режимі активного, дедалі яких розширюється в діалозі із ЕОМ, оперуючи даними поняттями предметної ділянки, використання професійного досвіду, навички та приймання рішення одночасно за всіма критеріями, частина із котрих не описана формально та не має числового вираження [43,с.78].

Автоматизація обліку і проведення експертизи утворює нові вимоги щодо вхідної – первинної інформації страхових компаній. Різноманіття форм подання даної інформації, яка надходить до бухгалтерії, дозволить вести

бухгалтерський облік надходження первинних документів без попереднього узагальнення і накопичення. В зв'язку із виникають відмінності у технології документування, котрі, у основному, пов'язані з скороченням чисельності паперових форм документів, які об'єднані для утворення документації, автоматичною реєстрацією і обробкою облікових даних.

Насамкінець необхідно вказати на те, що ІС у сучасних умовах в страховій діяльності, допомагають глобалізації усіх економічних процесів, яка безумовно має великий вплив на розвиток бухгалтерського обліку та позначається на його технології і методології. ІС у сучасному процесі обліку створюють умови за для удосконалення, інтелектуалізації обліку та звітності. Вони активізують використання даних за для оцінки усіх результатів фінансово-господарської діяльності страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА” та формування стратегії розвитку.

Важливе значення в управлінні компанією виконує інформація. Внутрішня бізнес-середовище і нестабільна зовнішня, потреба миттєво прилаштуватися робить ефективно застосування консолідованих даних потрібною пропозицією успішного бізнесу. Як правило, на значних промислових підприємствах обробляється і надходить значний потік даних, зокрема фінансових. Оцінка та обробка такої інформації є трудомістким і складним процесом. Вивчення же такої інформації для підприємства має знане значення, він дозволяє обчислити, в якому стані містяться в дану мить те чи інакше підприємство, передбачити подальші зміни і обчислити негативний або позитивний зростання підприємства. Внаслідок чого можна знайти рішення наявних проблем і скласти план діяльності і на підприємстві.

[44]

При дослідженні даних фахівцем можливо зіграти людський фактор, крім того проаналізовані дані будуть не об'єктивні. Не виключено, що експерт може упустити або помилитися будь-яку інформацію. Для ухвалення даних проблем, в нинішньому світі застосовуються інформаційні системи,

застосовують які можуть упоратися із завданнями утворення управлінської та аналітичної звітності. Проте, буває, що дана система не здійснюють повною мірою усі функції. [45]

Процес одержання аналітичної та управлінської звітності в наявному процесі здійснюється таким чином: Бухгалтер кожної філії з Центральної бухгалтерії заносить інформацію в модуль “Бухоблік” з первинної документації, де інформація обробляються і, на ґрунті даної інформації, утворюється бухгалтерська звітність. Всі оброблені і внесені дані фіксуються в Базу даних кіс для подальшої обробки і зберігання. Економісти, базують на утворену бухгалтерську звітність, викладають управлінську та аналітичну звітність в MS Excel, попередньо її опрацьовуючи. Отже економісти мають змогу додавати зміни в бухгалтерську звітність і здійснювати з нею різні маніпуляції.

Далі утворена звітність відправляється на ознайомлення\затвердження виконавчому директору. До бухгалтерської звітності мають доступ: економіст, виконавчий директор, бухгалтер і здійснивши запит в модулі “Бухоблік”.

Функціональна модель наявного процесу будується на ґрунті перед проектним огляду організації. Вона необхідна для того, щоб зображати функціональний зміст і знайти вразливі місця діяльності організації розглянутого ходу, є структурованим відображенням функцій процесу, зв'язків з середовищем семантики між ними, що зображає ці функції. [46]

Як механізм для структури функціональної моделі застосовано CASE-засіб Microsoft Office Visio, який користується методологію IDEF0. [47]

Існуючий хід одержання аналітичної та управлінської звітності є деякі знані недоліки.

В наявних моделях процес не автоматизований, розподіл і аналіз виконується вручну і не потребує більш точно поділяти обов'язки.

В наявному процесі модуль “Бухоблік” здійснює бухгалтерську звітність, за допомогою яких економіст відділу ЕУ вручну здійснює дослідження бухгалтерської звітності та на меті одержаного дослідження складає аналітичну та управлінську звітність. Недоліком є те, що аналітична та управлінська звітність може бути необ'єктивна, неоднозначна, і може не правильно трактуватися другими фахівцями. Тим більше складання даної звітності довгий процес і трудомісткий, що потребує значну кількість знань. Це вказує, що фахівець може реалізовувати ті чи інші помилки.

Можна затвердити новий модуль-експертну систему, який сам по собі зможе здійснити бухгалтерську звітність і створювати об'єктивну аналітичну та управлінську звітності, які будуть досяжні певним фахівцям. Для упровадження експертної системи необхідно утворити Базу знань, який буде утворюватися експертами в даній області: Бухгалтером і аналітиком.

Функціональна модель після викладення пропонованих змін наведено на малюнках. Головна різниця-відсутність декомпозиції блоку утворити аналітичну та управлінську звітності і наявність в даному блоці механізму. Застосування автоматизації одержання аналітичної та управлінської звітності відіграє значну роль на підприємстві. Реєстрації, система збору, надання та узагальнення об'єктивних даних, потрібної для прийняття рішень, - це усі об'єкти управлінського обліку. Через організації та управлінської системи виникає можливість досліджувати розподіл ресурсів, оптимізацію витрат, фінансово-економічний стан підприємства, покращення показників фінансового результату. [48]

3.3. Напрямки вдосконалення управління доходів та фінансових результатів страхової компанії ПАТ “НАСК “ОРАНТА”

Для страховиків характер фінансової стійкості є значною, бо страхувальник при реалізації страхової послуги розраховує та оплачує страховику страхову премію, що в майбутньому страхова компанія при

установленні страхового випадку частково або повністю покриє понесені збитки. Дана особливість страхової роботи обумовлює труднощі забезпечення знаного обсягу фінансової стійкості страховика, що є для менеджменту страхової компанії одним з основним завдань, бо від рівня фінансової стійкості буде залежати арсенал застосування страхової компанії виникнутих на себе зобов'язань.

Значний рівень страхової компанії фінансової стійкості— це гарантія абсолютного та вчасного застосування їх фінансових зобов'язань перед клієнтами.

Отак при умовах стабільного впливу та значної ринкової конкуренції на діяльність страховика зовнішніх факторів, всяка організація мусить мати вірний набір спеціальних методів, важелів завдяки яких можна оптимізувати свою роботу і удосконалити управління фінансовою стійкістю.

До їх змісту можна заносити наступні:

1. . Удосконалення програми перестраховування. Перестраховий фонд — це виняткова “подушка” безпеки будь-якої страхової організації, бо перестраховування забезпечує страховика від випадкових втрат, які зробили б бути занесені у випадку потреби здійснення страхових виплат крім наявності при даному страховому покритті. Процес перестраховування має гармонійно співіснувати та висловляти політиці ризиків та лімітів андеррайтингу, бізнес-ризикам, кредитоспроможності страховика, тарифній політиці та його фінансовим ризикам. Застосовуючи даний інструмент правильно, організація є перспективно вміло управляти ризиками, що з'являються в межах її операційної роботи.

2. Тарифна політика адекватна страхової компанії. Розумне застосування страхових тарифів належно до збитковості конкретних ознак страхування.

Основу фінансової та надійності стабільності всякої страхової організації здійснює ефективну тарифну політику.

3. Окрім того, результативне керування фінансовою стійкістю страховика має бути направлене на адекватний й оперативний аналіз та зміну засобів інвестування і структури активів. Особистий капітал всякої страхової організації – це фундамент, «основа основ», на якому здійснюється вся її робота. Він є забезпечення фінансової стійкості страховика, бо аж під час браку страхових премій, що є потрібними для реалізації зобов'язань, все може бути сплаченим за рахунок особистого капіталу.

4. Знаходження додаткових напрямків реалізації страхових послуг це таким же чином продуктивний інструмент керування фінансовою стійкістю страховика. На території ринкової економіки, в режимах високого ступеня пропозиції, потреби споживачів збільшують з кожною послугою або покупкою товару, тому удосконалення продукту компанії – це перебіг, який не повинен зупинятися ні на хвилину.

5. Як двигун управління фінансовою стійкістю в страховій діяльності запровадження й розглядаємо новітніх технологій сприяє укріпленню фінансової стійкості та нарощуванню прибутку. Удосконалюючи та практикуючи науково-технічні досягнення в усіх галузях функціонування, страховик матиме потенціал продовж тривалого періоду часу нарощувати та здобувати надприбутки свої фінансові запаси.

Ми вважаємо, що ураховуючи напрацювання науковців у даній проблематиці, багатообіцяючим інструментом керування фінансовою стійкістю страхової компанії, потрібно вважати імітаційне моделювання, що дає шанс на основі імітаційної розробленої моделі прогнозувати та аналізувати страхової компанії фінансову стійкість, за потребою додавати новітні коефіцієнти для більш капітального аналізу. Згадані імітаційні моделі системного руху є тренажером для реалізації та розробки управлінських рішень у страхуванні, бо забезпечують [49]:

- шанс урахування мінливості страхового ринку, що визначається за рахунок імітації різних впливів стохастичних чинників (наприклад, чисельність страхових випадків);

- копіювання поведінки складної системи, до якої відносять страхову компанію, бо в неї чинять зворотні зв'язки. Належно до цього стає допустимим простежувати дії поточної роботи страховика на кінцеві дані його роботи, крім того зворотній вплив даних показників на уповільнення або активізацію роботи компанії на страховому ринку;

- ресурси імітації часової затримки дій (при урегулюванні страхових випадків), що здійснює моделювання до дійсного протікання їх у часі;

- реалізацію постійних динамічних перебігів із кроку моделювання і завданням тривалості.

Блочними і відкритими є структурою є імітаційні моделі. Це потребує включати за потребою змінні та нові блоки, не модифікуючи загальної моделі перебігу. Вдосконалює імітаційну моделі страхової компанії дає шанс контролювати її операційну роботу, дослідження фінансової стійкості, вивчати динамічні ознаки страхової компанії при значеннях управляючих параметрів та заданому початковому стані.

Для здійснення ефективного керування фінансовою стійкістю в НАСК «Оранта» потрібно підтримувати певний розмір надання послуг для здійснення відповідногорозміру продажів, бо надмірні резерви відвертають грошові кошти. Підтримувати резерви потрібно на можливо низькому рівні, достатньому для реалізації наведеного обсягу продажів.

Дослідивши виявлені недоліки в страховій роботи НАСК «Оранта» зазначимо, що для ухвалення запитання чинного менеджменту фінансової стійкості страхових компаній потрібно застосовувати комплексний підхід, що становить собою дворівневу систему [50]:

- на першому рівні пропонується оптимізацію страхової компанії;

- на другому рівні – обчислити досягнутий обсяг фінансової стійкості страхової компанії.

Потрібно зазначити, що перший рівень дає шанс оптимізувати страхову компанію у часі завдяки економіко-математичного моделювання, що є початковою основою для здійснення фінансової стійкості страхової компанії. Другий рівень асоційований з оцінкою передбачає визначення інтегрального показника фінансової стійкості та досягнутих результатів страхової компанії.

Належно до оптимальної будови страхового портфелю НАСК “Оранта” відсоток медичного страхування складає 29,2% (до оптимізації його відсоток складає 17,2%); страхування багажу та вантажів варто збільшити (з 4,6% до 7,4%); страхування медичних витрат збільшити з 1,6% до 5%; страхування фінансових ризиків збільшити з 1,6% до 5% ; страхування капіталу збільшити до 8,2% проти 7,3%;. При даному випадку має бути скорочена відповідальності частка страхування перед третіми особами з 24,6% до 7,0%; страхування від нещасних випадків з 1,7% до 1,2%; страхування від стихійних явищ та вогневих ризиків з 4,2% до 3,2%; [51]. Решту різновидів страхування аналізу компанії не потрібно належати з причин їх неефективності до страхового портфелю. Запропонована будова страхової компанії буде допомагати зміцненню фінансової стійкості.

Головною причиною падіння продуктивності діяльності страхових компаній, що приводять до ліквідацій і банкрутств є наразі зменшення довіри користувачів страхових послуг і продуктів до страхових компаній. В економічному положенні, що склалася зараз на вітчизняному фінансовому ринку, затвердження рішення через вибір страхової компанії для застосування її послугами здійснюється потенційними та наявними клієнтами на основі даних про них, їх імідж та репутацію на фінансовому ринку. З огляду на це, потрібно запропонувати розширити границі застосування репутаційно - іміджевого критерію у взаємодії системи фінансової стійкості страхової компанії із внутрішніми користувачами.

Беремо до уваги, що в режимах тотальної недовіри до значних загальнодоступних основ інформаційних запасів, скласти враження через іміджу і репутації страхової компанії споживач можливо лише на основі особистих висновків і суджень. Тому запропонуємо в основу репутаційно-іміджевого критерію у співдіяння із зовнішніми споживачами фінансової надійності НАСК “Оранта” (рис.3.2) скласти згадані у роботі методичні ідеї зовнішнього оцінювання обсягу страхової компанії фінансової надійності, що здійснюються стейкхолдерами, чинять роль страхової компанії на фінансову стабільність.

Рис. 3.2 Репутаційно-іміджевий підхід у взаємодії фінансової надійності НАСК “Оранта”[52]

Оцінювання обсягу страхових компаній фінансової надійності може застосовуватися управлінським персоналом або керівництвом установ, зовнішніми особами а також, регуляторними органами, зацікавленими у продуктивності їх функціонування. Дані організації, суб'єкти, особи можуть бути згруповані у єдину групу під заголовком “стейкхолдери”.

Різні категорії стейкхолдерів мають окремі можливості впливу, однак різний рівень зацікавленості до стану страхової компанії фінансової надійності. Їх рейтинг страхової компанії фінансової надійності є тою умовою, що може мати значну роль для одержання рішення про застосування послуг страхової компанії (якщо експертиза здійснюється з положення потенційного клієнта) чи стати фактом для відмови від партнерських взаємин з установою у майбутньому. Інвестиційні, управлінські, фінансові рішення,

На мал. 3.3 згадано запропоновано карту стейкхолдерів для НАСК “Оранта” з конкретної їх впливом на страхової компанії рівня зацікавленості та фінансову надійності у результатах керування системою фінансової надійності.

Рівень зацікавленості в результатах управління системою економічної безпеки			
Регулятори фінансового ринку		Засновники та власники	
Рейтингові агентства – вплив через позиціонування установи серед конкурентів на фінансовому ринку	Персонал – вплив через виконання власних функцій і завдань	Топ-менеджмент – вплив через прийняття управлінських рішень у межах повноважень	Інвестори, кредитори – вплив через прийняття позитивних рішень
Засоби масової інформації – вплив через розповсюдження інформації про стан та репутацію установи	Партнери – вплив через приймання рішень про підтримку партнерських стосунків або відмову від них	Клієнти – вплив через прийняття рішення про продовження використання послуг і продуктів або відмову від них	
Фізичні та юридичні особи – вплив через приймання рішення щодо використання послуг	Конкуренти – вплив через використання механізмів сумліної або несумліної конкуренції, спряння відтоку клієнтів	Відокремлені підрозділи – вплив через виконання або невиконання встановлених показників діяльності	

Рисунок 3.3 Карта стейкхолдерів фінансових установ з позиції управління фінансової надійності страхової компанії. [53]

Обчислення внутрішнього стейкхолдерами фінансової безпеки страхової компанії ґрунтується на даних, що є відкритою та опубліковується самостійно або професійними учасниками фінансового ринку, або при оновленні організацій саморегульованих, рейтингових агентств на ринках державних регуляторів, фінансових послуг, що також відносяться до зовнішніх стейкхолдерів. Отож, інформаційна відкритість або прозорість фінансових установ є незмінною умовою для одержання зовнішніми стейкхолдерами достовірного і об'єктивного обчислення рівня їх фінансової стабільності.

В ході дослідження було встановлено, що згідно з страхової компанії є певні вимоги через оприлюднення інформації про результати роботи. Згідно до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, інші фінансові установи та страховики вимагають до 30 квітня року, що діє за звітним періодом, опубліковувати річну консолідовану фінансову звітність і річну фінансову звітність спільно із аудиторським висновком напрямком розміщення на особистій веб-сторінці з опублікуванням у неперіодичних або періодичних виданнях [54]. Через те, опублікування звітної інформації є постійним для страхової компанії.

Стосовно до страхової компанії, то обсяг їх прозорості вже кілька років обчислюється публікується та рейтинговими агентствами у засобах масових даних.

Однак, зауважимо наразі страхової компанії не здійснено інструментарію для визначення рівня їх прозорості. Однак пропонуємо провести дослідження стану їх комунікаційної відкритості шляхом обчислення відсутності або наявності про них даних у доступному доступі. Утворюються рейтинги для страхових компаній за значним переліком параметрів.

Для оцінювання обсягу фінансової стійкості страхової компанії з погляду зовнішнього стейкхолдера, потрібно застосовувати рейтинги страхових компаній:

- за об'ємом капіталу (його існування є джерелом гарантування фінансово- інвестиційної безпеки),
- за об'ємами активів (потрібно дати рейтингу майновій безпеці установи),
- за об'ємами премій і виплат (визначається рівень довіри клієнтів до ділової репутацію та установи при виконанні зобов'язань),
- за об'ємами резервів (дають змогу з'ясувати, скільки капіталів установа може направляти на здійснення завдання усунення негативних наслідків або забезпечення функціонування особистої системи фінансової надійності вплив загроз на результати роботи).

З проведеними нами аналізами бачимо, що значна кількість компаній, які увійшли до одного рейтингу, займають значні позиції і у інших рейтингах. Отож, дослідивши страхової компанії принаймні один рейтинг на ринку, внутрішній стейкхолдер матиме поняття про тих його професійних учасників, що володіють найкращими показники роботи, тому, зуміли так керувати особистою системою економічної безпеки, щоб гарантувати перспективи подальшого функціонування і господарську стабільність.

Тому, наведені нами рекомендації через удосконалення економічної надійності страхових компаній управління системою ґрунтується на клієнто-орієнтованому побудові та управлінні партнерської взаємодіяння системи із зовнішніми стейкхолдерами фінансової витримки страхової компанії. Підсумки оцінювання обсягу фінансової стійкості страхової компанії у межах репутаційно-іміджевого підходу із позиції зовнішніх стейкхолдерів до оцінювання нею та управління рівня страхової компанії фінансової стійкості із положення управлінського персоналу дозволили установити, що значний рівень фінансової надійності є основними для страхової компанії.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи результати проведеного нами аналітичного дослідження обліку та аналізу доходів та фінансових результатів діяльності страхової компанії НАСК “Оранта”, а також усього практичного досвіду представлено для застосування розробленого нами алгоритму на практиці із урахування думок різних вчених, можна зробити певні висновки:

1. Особливості проведення страхової діяльності і захисті усіх інтересів страхувальників спричиняють великий комплекс специфічних об’єктів бухгалтерського обліку. В Україні страхові послуги надаються фінансовими установами, вони залежать від спеціального комплексу вимог для обсягу капіталу і організаційно-правової форми, та особливостям, які зареєстровані в уповноваженому органу і мають ліцензію на проведення страхової діяльності. Даним фінансовим установам необхідно мати великий рівень ліквідності та платоспроможності, для забезпечення виплату страхових відшкодувань.

2. Фінансові запаси страхової компанії є економічний зміст, їх призначення, неоднорідним та обчислюють особливості інвестування. Запасами фінансових ресурсів є залучений, позиковий та власний капітали. Власні фінансові ресурси є умовою фінансової стабільності страховика. Розмір їх повинен бути належним для своєчасного та повного виконання страхових зобов’язань. Разом з даним рівень достатності устанавлюється внутрішніми та зовнішніми забезпечення до платоспроможності страховика. Величина власного капіталу страховика залежить від потреб страхової компанії та вимог держави. Вона повинна бути визначною для забезпечення фінансової безпеки, тому вимагає необхідно контролю і планування.

3. Ознайомившись з законодавчо-нормативними аспектами обліку витрат роботи, ми вважаємо, що формування обліку поточних зобов’язань пояснюється великою кількістю законів України, Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, рекомендацій, наказів, інструкцій тощо,

що дозволяє керуватися даними документами для точної організації бухгалтерського обліку на виробництві. Законодавчо-нормативні акти, які є дійсними на території України, дійсно не регламентують з методологічної і методичної сторони створення внутрішньо-контролю на підприємствах, що потребує доопрацювання та певних наукових досліджень з певної сфери для забезпечення ефективного порядку контролю, а саме витрат виробництва.

4. Загальні підходи щодо утворення фінансового результату, будь-яких підприємств, в умовах ринку та організацій належать також і до страхових компаній. Однак, фінансовий результат страховиків є свої властивості, пов'язані з видами діяльності, економічним змістом категорії страхування, та специфікою обігу коштів страхової організації.

5. Узагальнення даних про собівартість реалізованої товарів, продукції, наданих послуг, виконаних робіт проводить рахунок 90 “Собівартість реалізації”. Рахунок 90 – активний, рекомендований для обліку господарських циклів. На рахунку 90 “Собівартість реалізації” дебетом на ґрунті бухгалтерських рахунків, накладних, довідок зображується виробнича собівартість реалізованої робіт, послуг; готової продукції, практична собівартість здійснених товарів, по кредиту – яке опрацьовується довідкою бухгалтерії, списання на рахунок 79 “Фінансові результати”, в систему закриття дебетових оборотів.

6. Здійснюється порушення як головними принципів фінансової звітності та бухгалтерського обліку в Україні (достовірності даних, повноти висвітлення тощо), так і концептуальної джерела фінансової звітності, що затверджено Радою з Міжнародних норм бухгалтерського обліку. Для ліквідації різниці показників здійснюють цілу систему пояснень та уточнень, що потребує додаткових затрат часу та праці бухгалтерської служби страхової компанії.

7. На урядовому рівні потрібно утворити індикативні плани зовнішньоекономічних переваг розвитку бізнесу. За таких умов важливо

обнулити (або значно зменшити) податки, зробити бюджетне співфінансування інших бізнес-програм, здійснювати безоплатну консультаційну зовнішньоекономічну допомогу з боку усіх відомств. І потрібно пам'ятати, що усі ці програми будуть працювати лише за правил міжнародного фінансового обліку і умови дотримання нормів.

8. Автоматизація обліку і проведення експертизи утворює нові вимоги щодо вхідної – первинної інформації страхових компаній. Різноманіття форм подання даної інформації, яка надходить до бухгалтерії, дозволить вести бухгалтерський облік надходження первинних документів без попереднього узагальнення і накопичення. В зв'язку із виникають відмінності у технології документування, котрі, у основному, пов'язані з скороченням чисельності паперових форм документів, які об'єднані для утворення документації, автоматичною реєстрацією і обробкою облікових даних.

9. З проведеними нами аналізами бачимо, що значна кількість компаній, які увійшли до одного рейтингу, займають значні позиції і у інших рейтингах. Отож, дослідивши страхової компанії принаймні один рейтинг на ринку, внутрішній стейкхолдер матиме поняття про тих його професійних учасників, що володіють найкращими показники роботи, тому, зуміли так керувати особистою системою економічної безпеки, щоб гарантувати перспективи подальшого функціонування і господарську стабільність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алєскєров Р. Б. Контроль правильності оцінки застрахованного майна / Р. Б. Алєскєров // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. – 2012. – Вип. 177, Ч. 3. – С. 9–14.
2. Базилєвич В. Д. Страхова справа / В. Д. Базилєвич //: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://books.efaculty.kiev.ua>
3. Бухгалтерське та податкове забезпечення майнових і земельних відносин у новостворених сільськогосподарських підприємствах: практ. посібн./ [Г. Л. Артикульна, О. В. Волошина, П. І. Гайдуцький та ін.]; за ред. П. І. Гайдуцького, П. Т. Саблука // – К. : ІАЕ УААН, 2012. – 407 с.
4. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік: підручник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.
5. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Р. Ф. Бруханський, О. П. Скирпан. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 444 с.
6. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін: конспект лекцій / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 114 с.
7. Бруханський Р. Ф. Управлінський облік. Навчальний посібник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 223 с.
8. Бруханський Р. Ф. Контролінг / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 114 с.
9. Бруханський Р. Ф. Методика ведення стратегічного фінансового обліку на підприємствах: інжиніринговий аспект / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 8. – С. 18-28.
10. Бруханський Р. Ф. Побудова методики стратегічного управлінського обліку на підприємствах / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 9. – С. 27-36.

11. Бруханський Р. Ф. Поняття стратегічного управлінського обліку // Інноваційна економіка. – 2014. – №. 4. – С. 310-313.
12. Бруханський Р. Ф. Облікова інформація у забезпеченні прийняття ефективних управлінських рішень стратегічного характеру / Р. Ф. Бруханський // Інноваційна економіка. – 2012. – Вип. 8 (34). – С. 267–270.
13. Бруханський Р. Ф. Варіанти взаємодії облікового забезпечення різних рівнів управління підприємством: стратегічний аспект / Р. Ф. Бруханський // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації: міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2. (м. Кам'янець-Подільський). – Тернопіль: Крок, 2014. – С. 13-16.
14. Белова І.М. Організація стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємства / Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємства в умовах інституційних трансформацій: монографія / Р.Ф. Бруханський, П.Р. Пуцентейло [та ін.] – Тернопіль: Вектор, 2017. – 260 с.
15. Белова І.М. Сучасний аспект трактування економічного змісту та інформаційного забезпечення управлінського обліку / І.М. Белова // “Молодий вчений”: науковий журнал. Херсон, 2015. – № 1(16). – С. 52-55.
16. Белова І.М. Особливості розвитку управлінського обліку в системі управління / І.М. Белова // “Молодий вчений”: науковий журнал. Херсон, 2015. – № 2 (17). – С. 937-940.
17. Войналович О. П. Бухгалтерська складова раціоналізації документообороту на підприємстві / О. П. Войналович // Вісник ЖДТУ. – 2008. – № 2 (40). – С.50–52.
18. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія / С. Ф. Голов // – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
19. Дідоренко, Тетяна. Бухгалтерський баланс як складова інформаційного забезпечення процесу прийняття економічних рішень [Текст]

/ Тетяна Дідоренко // Прикладна економіка - від теорії до практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 20 жовт. 2016 р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Р. Ф. Бруханський [та ін.]; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. - Тернопіль : Вектор, 2016. - С. 108-109.

20. Завитій, Ольга. Аудит операцій з грошовими коштами [Текст] / Ольга Завитій, Ілона Завитій // Прикладна економіка - від теорії до практики : зб. тез доп. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 15 жовт. 2015 р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Ю. І. Гайда [та ін.]; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2015. – С. 65-70.

21. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/an/15/REG4185.html.

22. Історія економічних вчень: підручник / Л. Я. Корнійчук, Н. О. Тараненко, А. М. Поручник та ін. // - К.: КНЕУ, 2001. – 320 с.

23. Історія розвитку страхування: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://linx.zp.ua/c/istoriya-straxuvannya>

24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 4 “Страхові контракти”: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/document/92416/МСФЗ_4.pdf

25. Осадець С. С. Страхування [Підручник] / С. С. Осадець // – К.: КНЕУ, 2009. – 528 с.

26. Осадець С. С. Страхування / С. С. Осадець. // – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с.

27. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. N 73: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ “Ліга”. – 2005 – 2013.

29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

30. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

31. Положення (стандарт) бухгалтерського 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu15/>

32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. –Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>

33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 “Біологічні активи”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 р. № 790: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cginreg=z1456-05>.

34. Порядок та методичні рекомендації щодо складання розпорядчого документа про облікову політику підприємства, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 17 грудня 2007 р. № 921: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1021.4420.0>

35. Порядок складання звітних даних страховиків, затверджений розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 3 лютого 2004 року № 39: [Електронний ресурс]: Режим доступу: – Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ “Ліга”. – 2004–2012.

36. Порядок казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2012 р. № 1407: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Ліга : еліт Закон Copyright: ІАЕ “Ліга”. – 2012.

37. Правила добровільного страхування транспортних засобів (КАСКО), затверджені Комітетом у справах нагляду за страховою діяльністю від 25 березня 1997р. № 19–1: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uapravo.net/data/base55/ukr55351.htm>

38. Правила формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджені розпорядженням Держфінпослуг від 17 грудня 2004 р. № 3104: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Ліга : еліт Закон Copyright: ІАЕ «Ліга». 2001 – 2009.

39. Про проведення страхування життя державними ощадними касами: Закон : [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://adminpravo.com.ua/>

40. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996–XIV: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.

41. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12 липня 2001 р. № 2658–III : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2658-14>.

42. Про страхування: Закон України від 07 березня 1996 р. № 85/96–ВР: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=85%2F96-%E2%F0>
43. Про внесення змін до Закону України “Про страхування”: Закон України від 4 жовтня 2001 р. № 2745–III : [Електронний ресурс]: Режим доступу: – Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ “Ліга”. – 2001–2011.
44. Про заснування державного позичкового банку: Маніфест : [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://adminpravo.com.ua/>
45. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73”: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
46. Страховий ринок України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/stat>
47. Страхові послуги / [С. С. Осадець, Т. М. Артюх, О. О. Гаманкова та ін.].– К.: КНЕУ, 2012. – 464 с.
48. Страхування в Україні: нова історія і сучасний стан : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.br.com.ua/referats/Insurance/1912-2.html>
49. Фурман В. М. Страхування та його роль у соціально-економічних процесах / В. М. Фурман // Фінанси України. – 2005. – № 8. – С.145–152.
50. Царенко О. В. Сутність страхування у сучасній економіці / О. В. Царенко // Держава та регіони (серія: економіка та підприємництво). – 2009. – № 3. – С. 243–247.
51. Цивільний Кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435–IV : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ “Ліга”. – 2003–2011.
52. Яковлєв Ю. П. Контролінг на базі інформаційних технологій / Ю. П. Яковлєв // – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 318 с.

53. Ярощук, О. В. Аналітичне обґрунтування рішень в системі корпоративного захисту бізнесу від поглинань / Олексій Вікторович Ярощук, Ірина Дмитрівна Ярощук // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. – Том 17. – № 2. – С. 136-154. – ISSN 1993-0259.

ДОДАТКИ

**Нормативні документи, які пов'язані з питаннями обліку,
аналізу та контролю витрат і доходів підприємства**

№	Нормативно-правові документи	Використання в процесі аналізу та контролю
1.	Конституція України	Визначення загальних положень, що формують правові засади і регулюють роботу підприємства
2.	Податковий кодекс України	Перевірка безпомилковості розрахунку доходів та витрат в грошових, матеріальних та нематеріальних формах
3.	Господарський кодекс України	Забезпечити збільшення ефективності підприємства та його активність на ринку
4.	Закон України “Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні”	Організувати здійснення фінансового контролю, що потрібний на даний час
5.	Закон України “Про оплату праці”	Здійснення обліку та контролю за додержанням законодавчих положень по оплаті праці
6.	НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”	Контроль за правильним вираженням доходів та витрат у наведеному звіті
7.	П(С)БО 15 “Дохід”	Створення відповідних умов для організації обліку доходів підприємства
8.	П(С)БО 16 “Витрати”	Створення принципів правильного організування та проведення операцій з витратами
9.	Інструкція “Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій”	Використовується для спрощення здійснення бухгалтерського обліку на підприємстві
10.	Наказ міністерства статистики України “Про затвердження типових форм первинного обліку”	Використовується за для правильного оформлення документів в бухгалтерському обліку

**Наведені рахунки обліку розрахунків з підрядниками і
постачальниками**

Рахунок обліку	Субрахунок першого порядку	Субрахунок другого порядку
63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	631.1 «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками, термін сплати якої ще не настав»
		631.2 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»
		631.3 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»
	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	632.1 «Заборгованість перед іноземними постачальниками, термін сплати якої ще не настав»
		632.2 «Відстрочена заборгованість перед іноземними постачальниками»
		632.3 «Прострочена заборгованість перед іноземними постачальниками»
	633 «Розрахунки з вітчизняними підрядниками»	633.1 «Заборгованість перед вітчизняними підрядниками, термін сплати якої ще не настав»
		633.2 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними підрядниками»
		633.3 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними підрядниками»
	634 «Розрахунки з іноземними підрядниками»	634.1 «Заборгованість перед іноземними підрядниками, термін сплати якої ще не настав»
		634.2 «Відстрочена заборгованість перед іноземними підрядниками»
		634.3 «Прострочена заборгованість перед іноземними підрядниками»
	635 «Розрахунки з учасниками ПФГ»	635.1 «Заборгованість за розрахунками з учасниками ПФГ, термін сплати якої ще не настав»
		635.2 «Відстрочена заборгованість за розрахунками з учасниками ПФГ»
		635.3 «Прострочена заборгованість за розрахунками з учасниками ПФГ»

Додаток В

Додаток 1

до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

Коди		
2022	01	01
37138877		

Підприємство страхової компанії ПАТ "НАСК "ОРАНТА"
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2022 р.

Форма №2

Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	17367	15631
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховання	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(17269)	(14579)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий :			
прибуток	2090	17367	15631
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	15 033	23 441
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і с/г продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1978)	(1787)
Витрати на збут	2150	(536)	(483)
Інші операційні витрати	2180	(294)	(273)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	17367	15631

Продовження Додатку В

збиток	2195		
Доход від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	1	
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(19 305)	(17 342)
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	(79)	(14)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	17367	(43 216)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
збиток	2355	17367	(43 216)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-25 160	-43 216

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	19936	
Витрати на оплату праці	2505	300	
Відрахування на соціальні заходи	2510	133	
Амортизація	2515	6177	755
Інші операційні витрати	2520	27289	
Разом	2550	53835	755

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Г

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2023	01	01
37138877		

Підприємство страхової компанії ПАТ "НАСК "ОРАНТА"
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2023 р.

Форма №2

Код за ДКУ
Д 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	21846	21447
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(22248)	(17194)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий :			
прибуток	2090	17 595	23 547
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	15 033	23 441
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і с/г продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2535)	(2182)
Витрати на збут	2150	(2 197)	(2 221)
Інші операційні витрати	2180	(182)	(894)

Продовження додатку Г

Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	21846	21447
збиток	2195		
Доход від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	1	
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(19 305)	(17 342)
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	(79)	(14)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	(25 160)	(43 216)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	25 160	21447
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	25 160	21447

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	104450	65492-
Витрати на оплату праці	2505	574	2673-
Відрахування на соціальні заходи	2510	134	248-
Амортизація	2515	18299	11879
Інші операційні витрати	2520	27520	45604
Разом	2550	150977	87852

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Підприємство страхової компанії ПАТ "НАСК "ОРАНТА" _____
 Територія власна _____
 Організаційно-правова форма господарювання _____
 Орган державного управління _____
 Галузь сільськогосподарська _____
 Вид економічної діяльності _____
 Одиниця виміру: тис.грн. _____
 Адреса _____

Дата (рік, місяць, число) _____
 за ЄДРПОУ _____
 за КОАТУУ _____
 за КОПФГ _____
 за СПОДУ _____
 за ЗКГНГ _____
 за КВЕД _____
 Контрольна сума _____

Коди		
2021	01	01
37138877		

БАЛАНС

за рік 2023 р.

Форма №1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи		-	
Нематеріальні активи:		-	
залишкова вартість	010	2,3	3,2
первісна вартість	011	1,3	0,8
накопичена амортизація	012	(0,4)	(0,6)
Незавершені капітальні інвестиції	020	-	
Основні засоби:		-	
залишкова вартість	030	614,2	1084,0
первісна вартість	031	524,4	1287,1
знос	032	(124,4)	(218,)
Довгострокові біологічні активи		-	-
справедлива (первісна) вартість	035	-	-
первісна вартість	036	-	-
накопичена амортизація	037	(-)	(-)
Довгострокові фінансові інвестиції:		-	-
які обліковуються методом участі в капіталі інших підприємств	040	-	-
інші фінансові інвестиції	045	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	-	-
Відстрочені податкові активи	060	-	-
Інші необоротні активи	070	-	-
Усього за розділом I	080	665,3	1079,0
II. Оборотні активи		-	
Виробничі запаси	100	552,0	377,7
Поточні біологічні активи	110	-	
Незавершене будівництво	120	-	
Готова продукція	130	121,2	116,6
Товари	140	-	
Векселі одержані	150	52,8	28,1
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:		-	

<i>Продовження Додатку Д</i>			
1	2	3	4
первісна вартість	161	-	
резерв сумнівних боргів	162	(-)	( ) -
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		272,7	268,0
з бюджетом	170	-	-
за виданими авансами	180	-	-
з нарахованих доходів	190	-	-
із внутрішніх розрахунків	200	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	901,8	1219,8
Поточні фінансові інвестиції	220	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:		-	-
в національній валюті	230	82,9	66,4
в іноземній валюті	240	-	-
Інші оборотні активи	250	127,2	106,3
Усього за розділом II	260	2868,1	2222,8
III. Витрати майбутніх періодів	270	-	-
Баланс	280	3544,3	3291,8

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	176,2	176,2
Пайовий капітал	310	-	-
Додатковий вкладений капітал	320	-	-
Інший додатковий капітал	330	458,4	458,4
Резервний капітал	340	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	443,3	412,4
Неоплачений капітал	360	(-)	( ) -
Вилучений капітал	370	(-)	( ) -
Усього за розділом I	380	1059,6	1029,0
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	-	-
Інші забезпечення	410	-	-
Цільове фінансування	420	-	-
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	-	-
Довгострокові фінансові зобов'язання	450	-	-
Відстрочені податкові зобов'язання	460	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	470	-	-
Усього за розділом III	480	0	0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	960,0	955,0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	-	-
Векселі видані	520	-	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	1278,3	514,0

Продовження Додатку Д

Поточні зобов'язання за розрахунками:		246,9	747,8
з одержаних авансів	540	-	-
1	2	3	4
з бюджетом	550	-	-
з позабюджетних платижив	560	-	-
зі страхування	570	-	-
з оплати праці	580	-	-
з учасниками	590	-	-
із внутрішніх розрахунків	600	-	-
Інші поточні зобов'язання	610	0,4	46,0
Усього за розділом IV	620	2484,7	2262,9
V. Доходи майбутніх періодів	630	-	
Баланс	640	3544,3	3291,8

